PROGRAMUL NAȚIONAL DE DEZVOLTARE RURALĂ
Program finanțat de Uniunea Europeană și Guvernul României prin
FONDUL EUROPEAN AGRICOL PENTRU DEZVOLTARE RURALĂ
EUROPA INVESTEȘTE ÎN ZONELE RURALE.
Uniunea Europeană

SUPORT DE CURS

ACTIVITĂȚI PREMERGĂTOARE ADERĂRII ACTORILOR LOCALI DIN TERITORIUL POARTA ALMĂJULUI LA SCHEMELE NAȚIONALE ȘI/SAU EUROPENE DE CALITATE

CUPRINS

CE SUNT SCHEMELE DE CALITATE ȘI SISTEMELE DE CERTIFICARE? 6

1. **Aplicarea schemelor de calitate pentru produsele agricole și agroalimentare din teritoriul GAL Poarta Almăjului** 7
2. **Sisteme de certificare a calității produselor locale** 9
3. **Scheme de calitate** 20

4. Grupuri țintă 28

SCHEME DE CALITATE NAȚIONALE ȘI EUROPENE APLICABILE LA NIVELUL TERITORIULUI GAL POARTA ALMĂJULUI 30

1. **Schemă de calitate pentru produsele montane** 31
2. **Schemă de calitate pentru produsele ecologice** 40

OBȚINEREA MENȚIUNII DE CALITATE ȘI SUPORTUL DE CARE PUTEȚI BENEFICIA 51

1. **Cum se obține mențiunea de calitate** 52
2. **Care sunt etapele necesare înregistrării în agricultura ecologică? 56**
3. **Suportul acordat în cadrul proiectului pentru aderarea actorilor locali din teritoriul Poarta Almăjului la schemele naționale și/sau europene de calitate** 61

BIBLIOGRAFIE 65

LISTA TABELELOR

Tabelul nr. 1: Numărul produselor tradiționale atestate pe județe 13

Tabelul nr. 2: Lista produselor românești atestate și protejate la nivelul UE 19

Tabelul nr. 3: Lista Unităților Administrativ Teritoriale din zona montană din județele Caraș Severin și Gorj 37

Tabelul nr. 4: Produse montane de la nivelul GAL Poarta Almăjului 39

Tabelul nr. 5: Registrul special de autocontrol 54

LISTA FIGURILOR

Figura nr. 1: Etapele procesului de certificare 9
Figura nr. 2: Avantajele certificării 10
Figura nr. 3: Sistemul de certificare din România 11
Figura nr. 4: Distribuția produselor tradiționale atestate pe tipuri de produse 13
Figura nr. 5: Harta produselor românești protejate 20
Figura nr. 6: Elementele vizate de schemele de calitate 22
Figura nr. 7: Categorii de produse montane 33
Figura nr. 8: Harta producătorilor de produse montane din teritoriul GAL Poarta Almăjului 38
Figura nr. 9: Logoul ecologic al UE 50
Figura nr. 10: Diagrama de proces 55

INTRODUCERE

Prezentul suport de curs este realizat în cadrul proiectului „Servicii de consultanță și organizare de activități premergătoare aderării actorilor locali din teritoriul Poarta Almăjului la schemele naționale și/sau europene de calitate".

Proiectul este integrat cu Strategia de Dezvoltare Locală elaborată la nivelul teritoriului acoperit de Grupul de Acțiune Locală Asociația Poarta Almăjului, respectiv cu prioritatea *P3 – Promovarea organizării lanțului alimentar, inclusiv procesarea și comercializarea produselor agricole, a bunăstării animalelor și a gestionării riscurilor în agricultură, măsura M7/3.1/3A Investiții premergătoare aderării actorilor locali din teritoriul Poarta Almăjului la schemele naționale și/sau europene de calitate.*

Scopul principal al acestei măsuri constă în familiarizarea producătorilor locali cu conceptul și principiile de funcționare ale schemelor de calitate. Măsura se axează în special pe furnizarea de cursuri de instruire pentru a ajuta producătorii să pregătească dosarele necesare pentru a aplica pentru aderarea la schemele de calitate.

Obiective specifice ale măsurii constau în:

- *dobândirea de informații și cunoștințe relevante privind participarea pentru prima dată a fermierilor și formelor asociative la schemele de calitate la nivel european sau național;*
- *instruirea fermierilor și a formelor asociative cu privire la etapele, demersurile, avantajele, obligațiile, beneficiile ce decurg din aderarea la o schemă de calitate;*

- *creșterea competitivității produselor tradiționale obținute la nivelul microregiunii;*
- *facilitarea accesului la noi piețe de desfacere interne și/sau internaționale a produselor tradiționale obținute la nivelul microregiunii;*
- *creșterea valorii adăugate a produselor tradiționale și a veniturilor obținute de fermierii și grupurile de fermieri locali.*

Proiectul este finanțat prin Programul Național de Dezvoltare Rurală 2014-2020, program ce oferă fonduri nerambursabile provenite de la Uniunea Europeană și Guvernul României, în scopul dezvoltării socio-economice a spațiului rural al României. Acest instrument este finanțat prin Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală (FEADR)[1].

Prioritățile principalele de dezvoltare rurală pentru perioada de programare 2014-2020:

[1] instrument financiar, creat de Uniunea Europeană, în scopul sprijinirii statelor membre în implementarea Politicii Agricole Comune (PAC)

- ✓ Modernizarea și creșterea viabilității exploatațiilor agricole prin consolidarea acestora, deschiderea către piață și procesare a produselor agricole;
- ✓ Încurajarea întineririi generațiilor de agricultori prin sprijinirea instalării tinerilor fermieri;
- ✓ Dezvoltarea infrastructurii rurale de bază ca precondiție pentru atragerea investițiilor în zonele rurale și crearea de noi locuri de muncă și implicit la dezvoltarea spațiului rural;
- ✓ Încurajarea diversificării economiei rurale prin promovarea creării și dezvoltării IMM-urilor în sectoarele non-agricole din mediul rural;
- ✓ Promovarea sectorului pomicol, ca sector cu nevoi specifice, prin intermediul unui subprogram dedicat;
- ✓ Încurajarea dezvoltării locale plasate în responsabilitatea comunității prin intermediul abordării LEADER. Competența transversală a LEADER îmbunătățește competitivitatea, calitatea vieții și diversificarea economiei rurale, precum și combaterea sărăciei și excluderii sociale.

Pentru a fi eligibili în cadrul proiectului, participanții trebuie să îndeplinească cumulativ următoarele criterii:

- să fie fermieri din teritoriul GAL cu potențial de aderare la o schemă de calitate;
- să fie fermieri din teritoriul GAL cu potențial de aderare la o schemă de calitate;
- să aibă domiciliul sau exploatația pe teritoriul GAL Asociația Poarta Almăjului;
- activitatea derulată să se desfășoare pe teritoriul GAL Asociația Poarta Almăjului.

CAPITOLUL 1

CE SUNT SCHEMELE DE CALITATE ȘI SISTEMELE DE CERTIFICARE?

OBIECTIVE

După studierea acestui capitol veți putea:

- înțelege impactul schemelor de calitate asupra dezvoltării produselor agricole și agroalimentare;
- defini certificarea și explica avantajele acesteia;
- cunoaște conceptele de „produs tradițional”, „produs montan”, „rețetă consacrată”;
- înțelege și interpreta schemele de calitate, inclusiv reglementările și standardele relevante pentru produsele agricole și agroalimentare;
- identifica și evalua diversele sisteme de certificare a calității pentru produsele locale, precum și alegerea celui mai potrivit pentru produsele dumneavoastră.

1. Aplicarea schemelor de calitate pentru produsele agricole și agroalimentare din teritoriul GAL Poarta Almăjului

CONTEXT

La nivelul microregiunii există un număr relevant de forme asociative în domeniul creșterii animalelor, precum și un număr ridicat de fermieri, iar în acest context, aplicarea schemelor de calitate pentru produsele agricole și agroalimentare apare ca o inițiativă justificată și benefică.

Producătorii locali se confruntă cu o rentabilitate redusă în activitățile agricole, această situație fiind cauzată de lipsa resurselor, dotărilor moderne și cunoștințelor avansate necesare pentru a implementa un management agricol eficient. În aceste condiții, participarea la schemele de calitate reprezintă un obiectiv dorit, dar care se confruntă cu provocări financiare semnificative. Eforturile necesare pentru a îndeplini cerințele și standardele unei scheme de calitate, precum investițiile în infrastructură, tehnică de producție și formare specializată, pot pune presiune asupra performanțelor economice ale exploatațiilor agricole.

CARE SUNT NEVOILE FERMIERILOR ȘI PRODUCĂTORILOR LOCALI?

Fermierii și producătorii locali au nevoie să fie informați în legătură cu posibilitate de a pune în practică schemele de calitate, acest lucru reprezentând un factor cheie necesar prin care își pot comercializa produsele pe piețele externe.

Pentru fermierii și producătorii locali, obținerea informațiilor necesare despre implementarea schemelor de calitate joacă un rol crucial, reprezentând o etapă fundamentală prin care aceștia pot învăța cum să își îmbunătățească calitatea produselor, cum să asigure conformitatea cu standardele cerute și să valorifice aceste produse într-un mod competitiv pe piețele interne și externe. Instruirea corespunzătoare în aplicarea schemelor de calitate și certificare este crucială pentru a asigura că fermierii și producătorii locali pot implementa cu succes aceste inițiative, obținând beneficiile asociate și respectând standardele de calitate și siguranță alimentară.

CARE ESTE IMPACTUL APLICĂRII SCHEMELOR DE CALITATE PENTRU PRODUSELE AGRICOLE ȘI AGROALIMENTARE?

1. Crearea de noi oportunități de afaceri - aplicarea schemelor de calitate va conduce la diversificarea ofertei de produse agricole și agroalimentare, ceea ce va stimula dezvoltarea de noi afaceri.

2. Creșterea veniturilor producătorilor locali - aplicarea schemelor de calitate va conduce la obținerea unor prețuri mai avantajoase pentru produse, obținându-se astfel creșterea veniturilor și îmbunătățirea situației economice a producătorilor locali.

3. Crearea de locuri de muncă – dezvoltarea și extinderea afacerilor, pe fondul aplicării schemelor de calitate, va conduce la necesitatea angajării de personal suplimentar.

4. Promovarea identității locale – produsele locale certificate vor reprezenta imaginea teritoriului GAL Poarta Almăjului, promovând zona ca destinație gastronomică.

5. Susținerea și promovarea producției sustenabile - implementarea schemelor de calitate poate implica și cerințe legate de practicile agricole durabile și respectul față de mediu.

6. Îmbunătățirea calității vieții locuitorilor .

Implementarea schemelor de calitate la nivelul teritoriului GAL Poarta Almăjului reprezintă o oportunitate esențială pentru creșterea competitivității produselor agricole și agroalimentare la nivel național și internațional. Asigurarea accesului la informații și instruire corespunzătoare pentru fermieri reprezintă un pas important în această direcție, contribuind la dezvoltarea durabilă a sectorului agricol al zonei.

Prin aplicarea schemelor de calitate, producătorii locali pot îmbunătăți semnificativ calitatea produselor lor, iar acest lucru nu doar că adaugă valoare la produsele proprii, ci le permite să concureze pe o piață mai largă și mai competitivă. Diferențierea prin calitate devine o armă puternică pentru a atrage atenția consumatorilor și a câștiga încrederea acestora.

Aplicarea schemelor de calitate în teritoriul GAL Poarta Almăjului nu este doar despre certificări și standarde, ci despre o oportunitate de a modela viitorul sectorului agricol local. Aceasta contribuie la creșterea competitivității, promovarea identității locale, dezvoltarea durabilă și crearea unei comunități puternice în jurul produselor de calitate superioară.

2. Sisteme de certificare a calității produselor locale

Certificarea

În contextul economic actual, calitatea produselor devine un element fundamental pentru toți producătorii, iar importanța sa este amplificată de creșterea interesului consumatorilor față de proveniența și calitatea produselor pe care le achiziționează.

Astfel, această schimbare a adus în prim-plan importanța certificării produselor.

Certificarea reprezintă activitatea unei instituții sau organizații autorizate, independente, în vederea determinării, verificării și atestării scrise a conformității calității unei entități (produs, serviciu sau proces) prin confirmarea superiorității tuturor caracteristicilor acesteia în comparație cu un referențial prestabilit.

Certificarea atestă că produsele respectă anumite criterii de calitate, sustenabilitate sau alte caracteristici specifice, oferind consumatorilor un sentiment de încredere.

Procesul de certificare constă în trei etape distincte:

1	2	3
Confirmarea calității (certificare de speța I) – în această etapă, producătorul confirmă și recunoaște calitatea produselor sale. Acest proces are loc la nivel intern și reprezintă o evaluare inițială a calității;	**Acceptul calității (certificare de speța a II-a) - în acest stadiu, recunoașterea calității este transferată către clientul care achiziționează produsul, care atestă faptul că produsul respectă standardele și cerințele de calitate stabilite;**	**Certificarea calității (certificare de speța a III-a sau de terță parte) - în această etapă, o organizație independentă, cunoscută ca organism de certificare, atestă calitatea produsului sau serviciului, evaluând în mod obiectiv și imparțial conformitatea cu standardele și cerințele de calitate. Certificarea poate fi aplicată la nivel de produs, personal sau sisteme, în funcție de context.**

Figura nr. 1: Etapele procesului de certificare

Sursa: Autorul

Certificarea constituie:

- evidența nivelului de expertiză al unei companii în domeniul calității;
- o confirmare independentă și obiectivă din partea unei terțe părți că firma are capacitatea de a desfășura activități certificate în conformitate cu regulile predefinite și va obține rezultate cel puțin la nivelul standardelor stabilite;
- o dovadă a angajamentului permanent al organizației de a îndeplini cerințele clienților și reglementările în vigoare;
- o confirmare a efortului continuu al companiei de a crește satisfacția clienților prin îmbunătățiri constante ale activității;
- o dovadă a respectării de către organizație a prevederilor normativelor naționale și/sau internaționale care reglementează domeniul pentru care se solicită certificarea.

Certificarea este necesară întrucât:

- extinde și dezvoltă cota de piață existentă, deschizând noi oportunități în segmentele de piață neexplorate anterior;
- diminuează cheltuielile asociate demonstrării capacității organizației de a îndeplini cerințele clienților și ale reglementărilor în vigoare;
- reduce costurile de producție prin minimizarea produselor nesatisfăcătoare în ceea ce privește calitatea;
- îmbunătățește poziția pe piață în competiția cu alte companii certificate;
- implementarea certificării presupune dezvoltarea unui sistem intern în cadrul companiei, ceea ce asigură în mod constant instrumentele necesare pentru a optimiza eficiența activităților desfășurate.

Avantajele certificării sunt numeroase, printre acestea regăsindu-se:

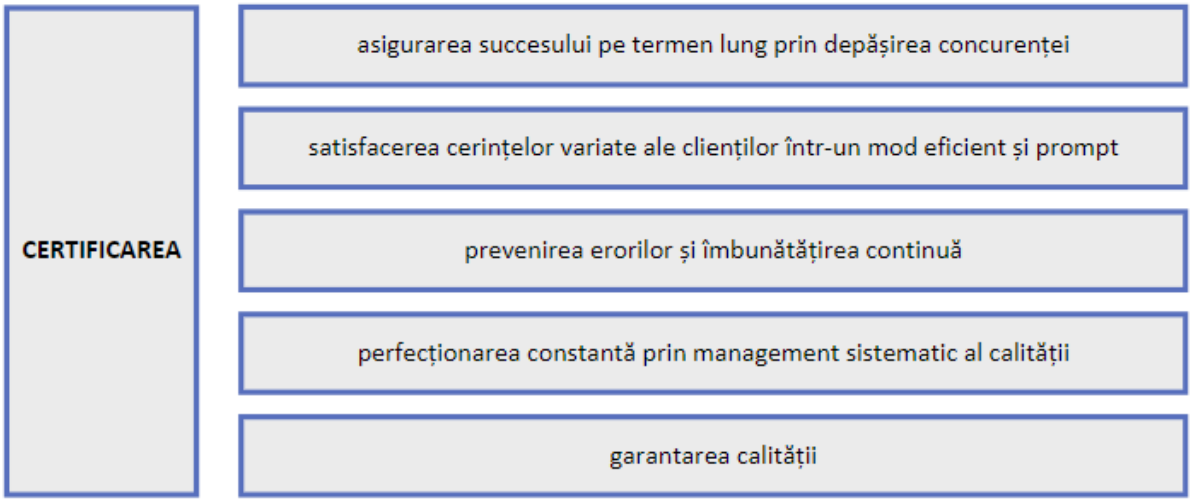

Figura nr. 2: Avantajele certificării

Sursa: Autorul

Normele generale pentru organismele de certificare a sistemului de calitate și pentru cele care efectuează certificări de produse și servicii sunt definite în standardele Comunității Economice Europene EN 45012 și EN 45011.

Aceste standarde au fost implementate în România și sunt cunoscute sub denumirea de SR EN 45013, SR EN 45012 și SR EN 45011[2].

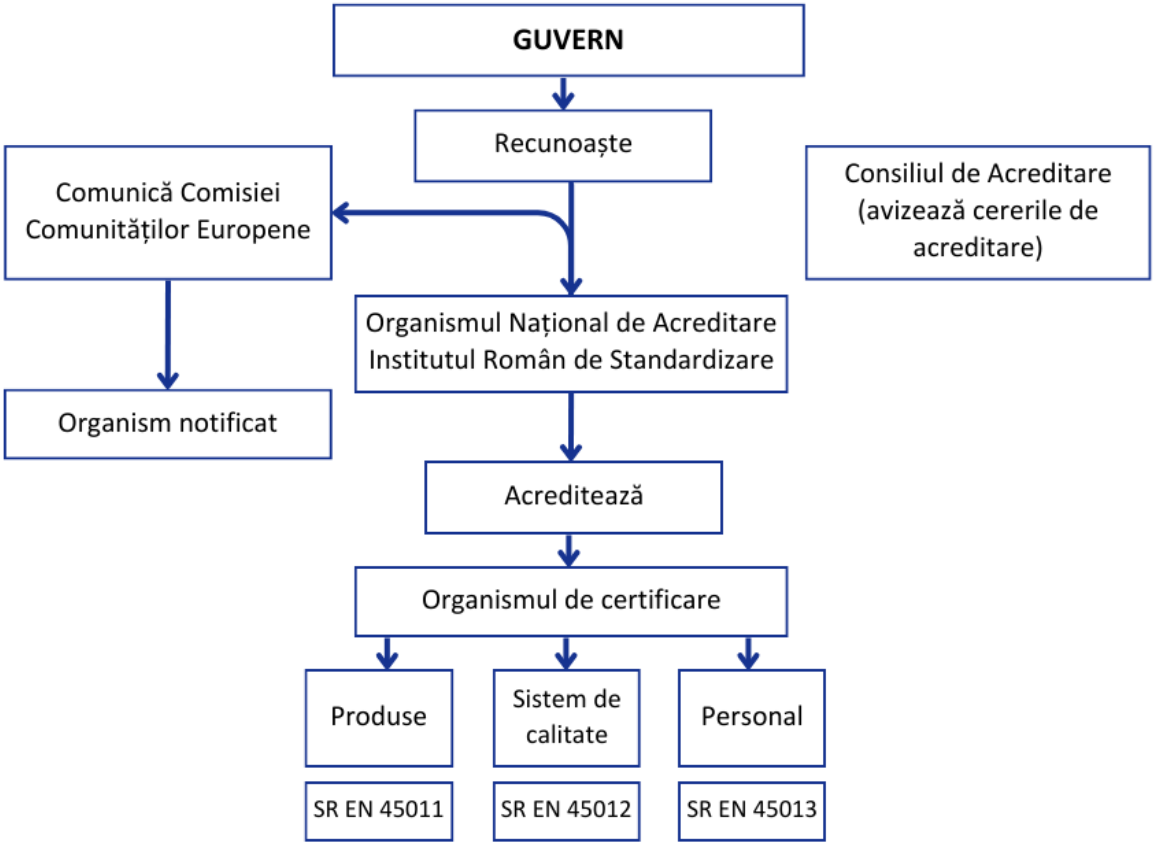

Figura nr. 3: Sistemul de certificare din România

Sursa: Adaptarea autorului

Sistemele de certificare a calității utilizate în România

În România există trei sisteme de certificare a calității care atestă și recunosc calitatea unor categorii de produse alimentare, respectiv:

[2] Ionel Oralu, Certificarea calității Note de curs, disponibil la adresa https://cadredidactice.ub.ro//ionelolaru/files/2011/06/certificarea_calitatii.pdf

Produs Tradițional - produs alimentar pentru care se utilizează materii prime locale, nu are în compoziția lui aditivi alimentari, prezintă o rețetă tradițională, un mod de producție și/sau de prelucrare tradițional și care se distinge de alte produse similare aparținând aceleiași categorii.

Produsele tradiționale atestate se regăsesc pe site-ul Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale, în cadrul Registrului național al produselor tradiționale (RNPT).

Pentru a putea fi inclus în Registrul Național al Produselor Tradiționale (RNPT), produsul tradițional trebuie să îndeplinească următoarele criterii:

- să fie fabricat utilizând materii prime locale;
- să respecte o rețetă tradițională specifică zonei de producție;
- să reflecte un proces tradițional de fabricație și/sau prelucrare;
- să implice operațiuni manuale în procesul de obținere și să demonstreze utilizarea unui mod tradițional de lucru.

Nu pot fi înregistrate produsele a căror tradiționalitate are la bază:

- proveniența sau originea geografică;
- aplicarea unei inovații tehnologice.

Produsele tradiționale atestate nu pot fi denumite sub un nume care intră sub incidența reglementărilor privind protecția indicațiilor geografice, a denumirilor de origine și ale specialităților tradiționale garantate ale produselor agricole și produselor alimentare.

Produsele tradiționale se marchează cu un logo național, care este proprietatea exclusivă a Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale.

Până la data de 31 mai 2023, în cadrul Registrul Național al Produselor Tradiționale figurau 759 de produse, cele mai multe fiind din categoria „Carne și produse din carne”, 309 ceea ce înseamnă 40,71% din total. 18,45% (140 produse) fac parte din categoria „Lapte și produse

din lapte", 15,81 (120 produse) fac parte din categoria „Legume-fructe", 15,55% (118 produse) fac parte din categoria „Pâine, produse de panificație și patiserie", 4,61% (35 produse) sunt din categoria „Băuturi", 3,95% (30 produse) sunt din categoria „Pește", iar 0,92% (7 produse) fac parte din categoria „Alte produse".

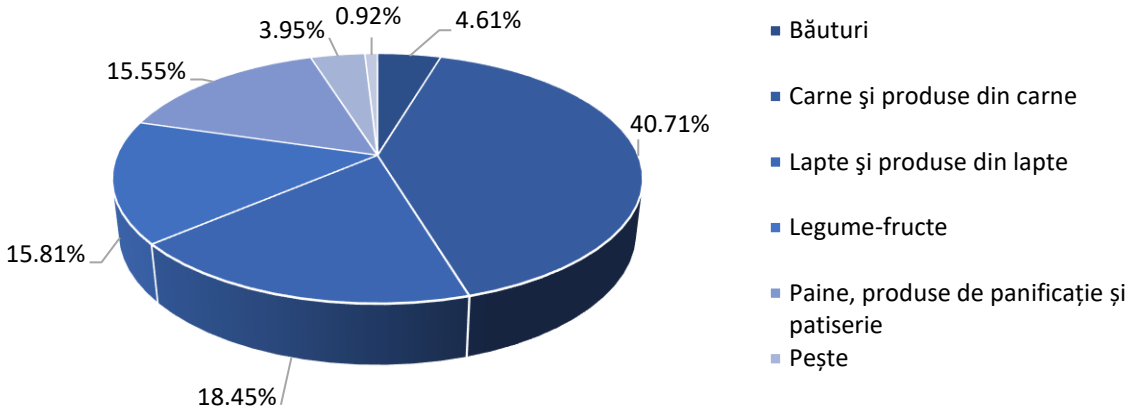

Figura nr. 4: Distribuția produselor tradiționale atestate pe tipuri de produse

Sursa: Registrul Național al Produselor Tradiționale

Tabelul nr. 1: Numărul produselor tradiționale atestate pe județe

Județ	Nr. produse tradiționale atestate	Județ	Nr. produse tradiționale atestate	Județ	Nr. produse tradiționale atestate
Brașov	173	București	19	Ilfov	4
Mureș	61	Sibiu	17	Olt	4
Maramureș	58	Cluj	15	Timiș	4
Alba	49	Sălaj	15	Dolj	3
Argeș	47	Galați	14	Mehedinți	3
Buzău	33	Caraș- Severin	12	Vaslui	3
Neamț	29	Hunedoara	10	Harghita	2
Satu Mare	28	Gorj	9	Constanța	1
Botoșani	27	Arad	7	Giurgiu	1
Covasna	25	Prahova	6	Ialomița	0
Iași	23	Dâmbovița	5	Teleorman	0
Suceava	23	Bacău	4	Vâlcea	0
Tulcea	21	Bihor	4	Vrancea	0
Bistrița- Năsăud	0	Brăila	0	Călărași	0

Sursa: Registrul Național al Produselor Tradiționale

Produsele românești atestate la nivelul județului Caraș-Severin:

- Salată bănățană mixtă din ciuperci și legume ca la Wolsberg;
- Salată bănățană din ciuperci;
- Zacuscă cărășană din ciuperci;
- Zacuscă bănățană din fasole;
- Zacuscă bănățana din vinete;
- Zacuscă din dovlecel ca la Bocșa;
- Sos vegetal din bureți de fag ca la Bocșa;
- Dulceață de ardei iute ca la Bocșa;
- Cârnați din carne de capră ca la Soceni;
- Brânză de capră împistrită cu piparcă ca la Soceni;
- Pecinari cornerevinți;
- Pită albă de Soceni.

Produsele românești atestate la nivelul județului Gorj:

- Piept țărănesc „La Toma";
- Ceafă afumată „La Toma";
- Cârnați tradiționali „La Toma";
- Caltaboși „La Toma";
- Șunculiță cu boia și ardei „La Toma";
- Pastramă porc „La Toma";
- Șunculiță „La Toma";
- Piept de curcan afumat din ograda lui Gigi;
- Tocan de oaie.

Rețetă Consacrată – o rețetă consacrată reprezintă o listă de materii prime, ingrediente, proporții și proces tehnologic, necesare pentru obținerea unui produs alimentar, a cărei utilizare este dovedită ca fiind înainte de anul 1975.

Rețetele consacrate se regăsesc în cadrul Registrului național al produselor atestate conform rețetelor consacrate (R.N.P.A.R.C.).

La nivelul anului 2023, în acest registru figurau 58 de produse realizate după o rețetă consacrată, 30 fiind produse din carne, 24 produse din lapte, 4 produse de morărit și

panificație/patiserie/cofetărie. Pentru categoriile „produse obținute prin prelucrarea fructelor și „produse obținute prin prelucrarea legumelor", nu există niciun produs înregistrat.

Județele care au produse realizate din rețete consacrate sunt: Bistrița Năsăud (10), Botoșani (9), Cluj (1), Dolj (1), Galați (3), Ilfov (2), Maramureș (1), Mureș (2), Sibiu (18), Timiș (1) și Vâlcea (10).

Mențiunea „produs montan" – reprezintă o mențiune de calitate instituită pentru a-i ajuta pe producători să comunice, pe piața europeană, caracteristicile sau proprietățile care oferă valoare adăugată propriilor produse agricole, conform prevederilor art. 31 din Regulamentul (UE) nr. 1.151/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 21 noiembrie 2012 privind sistemele din domeniul calității produselor agricole și alimentare. Mențiunea este cu aplicare facultativă[3].

Produsul ecologic - produs agroalimentar, obținut fără utilizarea produselor chimice de sinteză, în conformitate cu regulile de producție ecologică, care respecta standardele, ghidurile și caietele de sarcini naționale și sunt atestate de un organism de inspecție și certificare înființat în acest scop.

Tipuri de produse:

- produsele vegetale primare neprocesate, animalele și produsele animaliere neprocesate;
- produsele de origine vegetală și animală procesate, destinate consumului uman, preparate din unul sau mai multe ingrediente de origine vegetală și/sau de origine animală;
- furajele, furajele compuse și materiile prime[4].

Etichetarea produselor ecologice se face în conformitate cu reglementările legale în vigoare. Eticheta indica în mod obligatoriu următoarele:

- numele și adresa producătorului sau prelucrătorului;
- denumirea produsului, inclusiv metoda de producție ecologica utilizata;
- numele și marca organismului de inspecție și certificare;
- condițiile de păstrare;
- termenul minim de valabilitate;

[3] PROCEDURĂ din 20 iulie 2021 de verificare a conformității datelor cuprinse în caietul de sarcini în vederea acordării dreptului de utilizare a mențiunii de calitate facultative "produs montan" și de realizare a controlului în vederea verificării respectării legislației europene și naționale de către operatorii economici care au obținut dreptul de utilizare a respectivei mențiuni, disponibil la adresa https://legislatie.just.ro/ Public/Detalii Document/245363

[4] Portal Legislativ, Ordonanța de Urgență nr. 34 din 17 aprilie 2000 privind produsele agroalimentare ecologice, disponibil la adresa https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocumentAfis/21942

- interzicerea depozitarii în același spațiu a produselor ecologice alături de alte produse.

Etichetele vor cuprinde o siglă specifică produselor ecologice controlate, înregistrată la Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci, emisă și aplicată pe baza sistemului de certificare, indicând ca produsul respectiv este conform cu regulile de producție ecologică.

Următoarea siglă poate fi folosită în etichetarea unui produs ecologic:

Obligatoriu: pentru toate alimentele ecologice (nu în conversie sau provenite de pe teren în primul an de conversie) preambalate produse pe teritoriul Comunității.

Opțional: pentru alimentele produse în țări terțe.

Sistemele de certificare a calității utilizate în Uniunea Europeană

Sistemele de certificare a calității existente la nivelul Uniunii Europene, aplicabile și pe teritoriul României se împart în 3 categorii, respectiv:

indicații geografice	specialitatea tradițională garantată	alte sisteme

Indicațiile geografice - indicațiile geografice conferă drepturi de proprietate intelectuală asupra produselor cu caracteristici specifice care sunt strâns legate de zona geografică în care sunt produse.

Indicațiile geografice pot fi de 3 feluri, respectiv:

- **DOP – denumire de origine protejată (pentru alimente și vin);**
- **IGP – indicație geografică protejată (pentru alimente și vin);**
- **IG – indicație geografică (pentru băuturi alcoolice și vinuri aromatizate).**

Sistemul de indicații geografice al UE oferă protecție pentru denumirile produselor care au calități specifice legate de regiunea de producție sau care au renume strâns legat de teritoriul în care sunt fabricate. Diferența dintre **Denumire de Origine Protejată (DOP**) și **Indicația Geografică Protejată (IGP)** constă în gradul de legătură cu regiunea geografică și nivelul de producție desfășurat în acea zonă. Astfel, DOP se aplică produselor care au o strânsă legătură cu zona geografică de origine și trebuie să fie produse în întregime în acea regiune, în timp ce IGP permite utilizarea materiei prime din alte zone, dar procesul de producție cheie trebuie să aibă loc în regiunea specifică.

Indicația Geografică (IG) se aplică exclusiv băuturilor alcoolice și vinurilor aromatizate.

Denumirea de origine protejată (DOP) - produsele înregistrate ca Denumiri de Origine Protejată (DOP) sunt cele care au legături deosebit de strânse cu locația geografică în care au fost înregistrate.

Tipuri de produse: alimente, produse agricole și vinuri.

Specificații: fiecare etapă a procesului de producție, prelucrare și preparare trebuie să aibă loc în regiunea respectivă. În cazul vinurilor, acest lucru implică faptul că strugurii trebuie să fie exclusiv din zona geografică în care se produce vinul.

Exemple: măslinele DOP Kalamata sunt produse integral în regiunea Kalamata din Grecia, utilizând soiuri de măsline din zona respectivă, Telemeaua de Ibănești este produsă integral în Ibănești, utilizând laptele de la crescătorii de vaci de lapte de pe Valea Gurghiului.

Etichetă: obligatorie pentru produsele alimentare și agricole, opțională pentru vinuri.

Indicația geografică protejată (IGP) - scoate în evidență legătura specială dintre o regiune geografică și numele unui produs, atunci când anumite calități, reputația sau alte caracteristici esențiale pot fi atribuite originii geografice a produsului.

Tipuri de produse: alimente, produse agricole și vinuri.

Specificații: Pentru majoritatea produselor, măcar una din etapele de producție, prelucrare sau preparare trebuie să aibă loc în regiunea respective. În cazul vinului, cel puțin 85% din strugurii utilizați trebuie să provină exclusiv din aria geografică în care se produce efectiv vinul.

Exemplu: Șunca cu IGP-ul Westfälischer Knochenschinken este produsă în Westfalia utilizând tehnici seculare, dar carnea nu provine exclusiv de la animale care s-au născut și au fost crescute în regiunea respectivă din Germania.

Etichetă: Obligatorie pentru produsele alimentare și agricole, opțională pentru vinuri.

Indicația geografică pentru băuturile spirtoase și vinurile aromatizate (IG) - conferă protecție numelui unei băuturi alcoolice sau a unui vin aromatizat, cu condiția ca aceasta să provină dintr-o anumită țară, regiune sau localitate, atunci când există o calitate, reputație sau altă caracteristică semnificativă ce poate fi atribuită în mod fundamental originii geografice a produsului.

Tipuri de produse: băuturi spirtoase și vinuri aromatizate.

Specificații: în cazul majorității produselor, cel puțin una dintre etapele de distilare sau prelucrare trebuie să se desfășoare în regiunea specifică, însă materia primă sau produsele brute nu trebuie neapărat să provină din aceeași regiune.

Exemplu: whiskey-ul cu IG Irish Whiskey a fost produs, distilat și maturat în Irlanda începând cu secolul 6, dar materiile prime nu provin exclusiv din Irlanda.

Etichetă: opțională pentru toate produsele.

Specialitatea tradițională garantată - subliniază aspectele tradiționale ale unui produs, precum metodele de fabricație sau compoziția sa, fără a fi legat de o anumită zonă geografică. Înregistrarea unui produs ca STG oferă protecție împotriva falsificării și utilizării abuzive.

Tipuri de produse: produse alimentare și produse agricole.

Exemplu: berea STG Gueuze este o bere tradițională obținută prin fermentare spontană. Este în general produsă în și în jurul orașului Bruxelles, în Belgia. Fiind însă un produs STG, metoda de producție este protejată, dar berea ar putea fi produsă în altă parte.

Etichetă: obligatorie pentru toate produsele.

Celelalte sisteme de calitate se împart în 3 categorii, respectiv:

- produs montan;
- produs din regiunile ultraperiferice ale UE;
- sisteme de certificare voluntare.

Produs din regiunile ultraperiferice ale UE - în regiunile ultraperiferice ale Uniunii Europene, agricultura se confruntă cu provocări semnificative datorate distanței, izolării geografice și adesea condițiilor meteorologice dificile. În scopul promovării și recunoașterii mai bune a produselor agricole provenite din aceste regiuni ultraperiferice ale UE (ex: departamentele franceze de peste mări - Guadelupa, Guyana Franceză, Réunion și Martinica și insulele Azore, Madeira și Insulele Canare), a fost creată o siglă specifică.

Tipuri de produse: produse agricole și alimentare.

Specificații: produse în regiunile ultraperiferice

Sistemele de certificare voluntare - sistemele de certificare voluntare la nivel național sau gestionate de operatorii privați joacă un rol esențial în construirea încrederii consumatorilor în calitatea produselor pe care le achiziționează.

Aceste sisteme de certificare sunt diverse și pot include etichete precum „produs bio", „certificat alimentar non-OMG", „produs local" etc[5].

Consumatorii pot alege produse certificate în funcție de prioritățile lor personale, cum ar fi calitatea, siguranța alimentară, sustenabilitatea sau aspecte etice.

România are 11 produse protejate în Uniunea Europeană, 10 dintre acestea fiind din categoria „indicații geografice protejate" 1 din categoria „denumire de origine protejată" și 1 din categoria „specialitate tradițională garantată", așa cum reiese din tabelul de mai jos:

Tabelul nr. 2: Lista produselor românești atestate și protejate la nivelul UE

Nr. Crt	Produs	Tip de înregistrare
1.	Magiun de prune de Topoloveni	Indicație Geografică Protejată
2.	Salam de Sibiu	
3.	Novac afumat din Țara Bârsei	
4.	Scrumbie afumată de Dunăre	
5.	Telemea de Sibiu	
6.	Cârnați de Pleșcoi	
7.	Caşcaval de Săveni	
8.	Salată cu icre de știucă de Tulcea	

[5] Comisia Europeană, Obiectivele sistemelor de calitate ale UE, disponibil la adresa https://agriculture.ec.europa.eu/farming/geographical-indications-and-quality-schemes/geographical-indications-and-quality-schemes-explained_ro#documents

Nr. Crt	Produs	Tip de înregistrare
9.	Plăcintă dobrogeană	
10.	Telemea de Ibănești	Denumire de Origine Protejată
11.	Salată tradițională cu icre de crap	Specialitate Tradițională Garantată

Sursa: Comisia Europeană[6]

Figura nr. 5: Harta produselor românești protejate

Sursa: Comisia Europeană

3. Scheme de calitate

Ce sunt schemele de calitate?

Schemele de calitate - sunt sisteme și programe oficiale dezvoltate pentru a certifica și proteja anumite caracteristici de calitate, origine sau tradiție ale produselor alimentare.
Aceste scheme stabilesc reguli și criterii prin care se determină ce produse alimentare se califică pentru protecție, ce trebuie să facă producătorii pentru a obține recunoașterea acestor produse și cum se poate comunica calitatea lor distinctivă către consumatori. Schemele au scopul de a încuraja producția agricolă diversificată, de a proteja denumirile produselor împotriva utilizării incorecte și a imitațiilor și de a ajuta consumatorii în luarea unor decizii bine fundamentate[7].

[6] Comisia Europeană, Indicații geografice și sisteme de calitate: produse românești protejate în UE, disponibil la adresa https://romania.representation.ec.europa.eu/indicatii-geografice-si-sisteme-de-calitate-produse-romanesti-protejate-ue_ro
[7] The European Food Information Council, Etichete de calitate: Ce reprezintă schemele de calitate alimentară ale UE?, disponibil la adresa https://www.eufic.org/en/healthy-living/article/quality-labels-what-are-eu-food-quality-schemes

Sistemele de calitate oferă baza identificării și, după caz, a protejării denumirilor și mențiunilor care, în special, indică sau descriu produse agricole cu:

- caracteristici care oferă valoare adăugată;
- proprietăți care oferă valoare adăugată ca rezultat al metodelor agricole sau de prelucrare utilizate pentru producția acestora sau al locului de producere sau comercializare.

Cuvinte cheie care caracterizează schemele de calitate:

Certificare

Procesul de aderare la o schemă de calitate, implementată la nivel național sau european, implică certificarea oficială, prin care organismul sau autoritatea desemnată, care are atribuții în acest sens, atestă că un produs sau serviciu este conform standardelor și criteriilor specificate, astfel încât să poată obține eticheta de calitate, prin care se garantează faptul că produsul sau serviciul respectă anumite standarde și că este autentic;

Autenticitate

În cazul schemelor de calitate, prin autenticitate se face referire la caracteristicile specifice și unice ale unui produs sau serviciu care trebuie protejate și menținute; printre aceste caracteristici se pot regăsi originea geografică, metodele tradiționale de producție sau compoziția specifică a produsului;

Calitate

Schemele de calitate se concentrează pe menținerea sau îmbunătățirea calității produselor și asigurarea că acestea îndeplinesc standarde ridicate;

Protecție

Unul dintre obiectivele cheie ale schemelor de calitate este protejarea produselor împotriva utilizării incorecte, imitațiilor și falsificărilor, prin aplicarea acestora asigurându-se faptul că produsele autentice și de calitate beneficiază de protecție legală pentru a-și menține integritatea și reputația.

Schemele de calitate vizează:

<table>
<tr><th>1</th><th>2</th><th>3</th></tr>
<tr><td rowspan="2">Protejarea numelui produselor - protejează denumirile produselor împotriva utilizării incorecte sau a imitațiilor;</td><td>Promovarea diversității în producția agricolă - prin scoaterea în evidență a legăturii dintre produs și locul său de origine sau metodele tradiționale de producție, schemele de calitate promovează practicile diverse în agricultură;</td><td rowspan="2">Sprijinirea deciziilor consumatorilor - etichetele de calitate ale furnizează consumatorilor informații despre origine, calitate și aspectele tradiționale ale produselor, ceea ce va contribui la decizia de achiziție.</td></tr>
<tr><td></td></tr>
</table>

Figura nr. 6: Elementele vizate de schemele de calitate

Sursa: Autorul

Denumirile înregistrate sunt protejate împotriva:

- utilizării comerciale directe sau indirecte a unei denumiri înregistrate pentru produse care nu fac obiectul înregistrării, în măsura în care aceste produse sunt comparabile cu cele înregistrate sub această denumire sau în măsura în care această utilizare permite să se profite de reputația denumirii înregistrate;
- utilizării abuzive, imitării sau evocării, chiar dacă originea adevărată a produsului este indicată sau dacă denumirea protejată este tradusă ori însoțită de expresii precum „gen", „tip", „metodă", „stil", „imitație" sau de o expresie similară;
- oricărei indicații false sau înșelătoare privind proveniența, originea, natura sau calitățile esențiale ale produsului, care figurează pe partea interioară sau exterioară a ambalajului, în materialul publicitar sau documentele aferente produsului respectiv, precum și împotriva împachetării produsului într-un ambalaj de natură să creeze o impresie greșită cu privire la originea acestuia;
- oricărei alte practici capabile să inducă în eroare consumatorii cu privire la originea adevărată a produsului[8].

[8] Consiliul Uniunii Europene, regulamentul (UE) NR. 1151/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 21 noiembrie 2012 privind sistemele din domeniul calității produselor agricole și alimentare, disponibil la adresa https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:32012R1151

Avantajele schemelor de calitate

Certificarea pe baza schemelor de calitate aduce numeroase avantaje atât pentru producători, cât și pentru consumatori.

Avantaje pentru producători:

- ✓ **protecția și promovarea produselor** - schemele de calitate oferă producătorilor posibilitatea de a-și promova produsele care au caracteristici speciale, ceea ce va contribui la consolidarea poziției pe piață și la diferențierea față de competiție;
- ✓ **recunoaștere oficială** - prin aderarea la o schemă de calitate producătorul primește o recunoaștere oficială a calității și autenticității produselor sale, ceea ce va conduce la creșterea încrederii consumatorilor și la atragerea de noi clienți;
- ✓ **profit echitabil, adecvat în raport cu calitățile produselor** - prețul produselor certificare ar putea fi mai mare, consumatorii fiind dispuși să plătească mai mult pentru o calitate mai ridicată;
- ✓ **concurență loială pentru fermierii și producătorii de produse agricole și alimentare cu caracteristici și proprietăți care oferă valoare adăugată;**
- ✓ **respectarea drepturilor de proprietate intelectuală;**
- ✓ **promovarea dezvoltării locale** - schemele de calitate vor contribui la dezvoltarea economică prin crearea de locuri de muncă în zonele geografice sau comunitățile locale în care produsele sunt realizate.

Avantaje pentru consumatori:

- ✓ **acces la informații clare și transparente** - etichetarea produselor în conformitate cu schemele de calitate va oferi consumatorilor informații clare cu privire la originea, calitatea și caracteristicile produselor alimentare, ceea ce le va permite să facă alegeri informate și să fie cunoască în detaliu caracteristicile produselor pe care le achiziționează;

- ✓ **garanția calității** - certificările sub forma schemelor de calitate oferă consumatorilor încredere că produsele respectă anumite standarde și că sunt autentice, contribuind astfel la evitarea produselor achiziționării unor produse de calitate inferioară sau falsificate.

Obligații în ceea ce privește schemele de calitate

Obligațiile ce revin în urma aplicării unei scheme de calitate pot varia în funcție de tipul schemei și de produsele sau serviciile în cauză.

Există însă o serie de obligații comune ale producătorilor și autorităților, respectiv:

Obligații ale producătorilor:

- **conformitatea cu standardele** - este imperios necesar ca producătorii să respecte standardele și criteriile care se impun astfel încât să poată adera la o schemă de calitate; aceștia trebuie să fie în acord cu regulile referitoare la origine, procesare, compoziție și alte caracteristici specifice ale produselor sau serviciilor;
- **transparență** - pentru a putea adera la o schemă de calitate producătorii trebuie să furnizeze o documentație adecvată, astfel încât să demonstreze conformitatea cu standardele schemei de calitate;
- **inspecții și certificare** - producătorii sunt obligați să se supună inspecțiilor periodice sau evaluărilor organismelor de certificare desemnate pentru a obține sau a menține certificările;
- **etichetare corectă** - producătorii trebuie să eticheteze corect produsele și să furnizeze informații precise și transparente consumatorilor.

Obligații ale autorităților sau organismelor de certificare:

- **verificarea cererilor** - autoritățile sau organismele de certificare trebuie să verifice cererile depuse de producători pentru a se asigura că produsele sau serviciile îndeplinesc criteriile schemei de calitate;
- **monitorizare și inspecții** - autoritățile sau organizațiile de certificare au responsabilitatea de a monitoriza și de a efectua inspecții regulate pentru a se asigura că producătorii certificați respectă în mod constant standardele de calitate;
- **gestionarea și protecția mărcii** - autoritățile sau organizațiile de certificare trebuie să gestioneze și să protejeze marca schemei de calitate, prevenind utilizarea incorectă sau abuzivă a acesteia de către terți
- **sesizarea încălcărilor** - În cazul încălcărilor ale regulilor schemei de calitate, autoritățile sau organizațiile de certificare pot trebui să întreprindă acțiuni pentru a opri utilizarea incorectă a etichetei de calitate și pentru a proteja reputația schemei.

Beneficiile implementării schemelor de calitate

- **promovarea calității** - schemele de calitate promovează calitatea în producția alimentară, ceea ce poate consolida reputația și competitivitatea sectorului agroalimentar;
- **protejarea produselor distinctive** - schemele protejează și promovează produsele care au caracteristici speciale asigurând că produsele rămân autentice și sunt protejate de imitații și falsificări;
- **creșterea încrederii consumatorilor** - consumatorii pot avea încredere în produsele certificate prin scheme de calitate, deoarece știu că acestea respectă anumite standarde și că sunt autentice;
- **susținerea dezvoltării economice** - schemele de calitate pot stimula dezvoltarea economică prin crearea de locuri de muncă și susținerea infrastructurii locale;
- **promovarea și conservarea tradițiilor** - schemele de calitate contribuie la păstrarea și protejarea tradițiilor culinare și a metodelor de producție tradiționale;
- **dezvoltarea sustenabilă** - schemele de calitate promovează practicile agricole și de producție durabile, susținând astfel dezvoltarea sustenabilă a sectorului agroalimentar și reducând impactul negativ asupra mediului;
- **sprijinirea producătorilor locali** - schemele de calitate sprijină producătorii locali și micii fermieri;
- **informarea consumatorilor** - schemele de calitate furnizează consumatorilor informații clare și transparente despre produsele pe care le achiziționează;
- **oportunități de accesare a pieței europene** - schemele de calitate asigură vizibilitatea produselor pe piețele externe și înlătură barierele de pătrundere pe piețele externe;
- **oportunități de accesare a fondurilor europene** ;
- **întărirea schimburilor comerciale în domeniul industriei alimentare**;
- **îmbunătățirea compatibilității, calității și performanței produselor agroalimentare și a serviciilor**;
- **gestionarea de către producători a tranziției spre surse de energie cu emisii scăzute de dioxid de carbon, angajarea în lanțuri de valori globale și adăugarea de componente de servicii la produse**[9].

[9] Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, Beneficiile înregistrării pe scheme de calitate naționale și europene a produselor agroalimentare, disponibil la adresa https://www.madr.ro/docs/ind-alimentara/2020/beneficii-inregistrare-pe-scheme-de-calitate-nat-si-europene-prod-agroalimentare.pdf

Etapele implementării schemelor de calitate

Procesul de aderare la o schemă de calitate poate varia în funcție de tipul schemei și de țara în care producătorii doresc să obțină certificarea.

Există însă o serie de tape comune în procesul de aderare la o schemă de calitate:

1. **Determinarea eligibilității** – în primă fază, producătorii sunt cei care trebuie să determine dacă produsul sau serviciul lor se califică pentru certificarea în cadrul schemei de calitate respectivă. Se verifică dacă produsul sau serviciul respectă criteriile și standardele specifice ale schemei, (ex: originea geografică, metodele de producție sau calitatea);
2. **Contactarea autorității naționale sau organizației de certificare** – după constatarea eligibilității, producătorii vor contacta autoritatea națională corespunzătoare sau organizația de certificare desemnată în vederea inițierii unei cereri;
3. **Elaborarea dosarului de cerere** – după redactarea cererii, producătorii trebuie să pregătească un dosar de cerere detaliat, care să includă toate informațiile și documentele necesare pentru a demonstra conformitatea cu cerințele schemei de calitate. În dosar pot fi cuprinse informații referitoare la producție, origine, compoziție, metode de producție etc;
4. **Depunerea cererii** - producătorii vor depune dosarul de cerere la autoritatea națională sau organizația de certificare;
5. **Evaluarea dosarului de cerere** - autoritatea națională sau organizația de certificare va evalua dosarul de cerere pentru a se asigura că acesta conține toate informațiile necesare și că produsul sau serviciul respectă criteriile schemei de calitate;
6. **Inspecții și verificări de teren** - în unele cazuri, pot fi necesare inspecții și verificări de teren pentru a verifica direct producția și respectarea standardelor schemei de calitate;
7. **Aprobarea și acordarea certificării** - în cazul în care dosarul de cerere este acceptat, producătorii primesc aprobarea și certificarea oficială pentru a folosi eticheta de calitate;
8. **Uzul etichetei de calitate** - producătorii pot începe să utilizeze eticheta de calitate pe produsele lor, semnalizând consumatorilor că acestea sunt certificate și îndeplinesc standardele schemei de calitate;
9. **Monitorizarea și menținerea conformității** - producătorii sunt obligați să mențină conformitatea cu cerințele schemei de calitate pe întreaga perioadă de certificare. Acest lucru poate implica raportarea regulată către autoritatea de certificare, inspecții periodice și actualizarea dosarului de cerere, dacă este necesar;
10. **Protejarea și promovarea mărcii** - producătorii certificați trebuie să protejeze și să promoveze marca schemei de calitate, astfel încât aceasta să rămână autentică și să fie recunoscută de către consumatori.

Care este contribuția schemelor de calitate la dezvoltarea afacerilor agricole din microregiune?

Schemele de calitate pot contribui semnificativ la dezvoltarea afacerilor agricole din microregiunea Poarta Almăjului și pot aduce numeroase beneficii pentru producători, comunitate și economie în ansamblu.

Modalitatea în care schemele de calitate pot influența dezvoltarea afacerilor agricole în această microregiune:

- **promovarea produselor locale de calitate** - schemele de calitate pot ajuta producătorii din microregiunea Poarta Almăjului să își promoveze produsele care au caracteristici speciale și autentice (ex: produse tradiționale, produsele agroalimentare specifice regiunii sau metodele tradiționale de producție). Prin aderarea la o schemă de calitate vor atrage atenția asupra produselor, ceea ce va stimula cererea;
- **câștigarea încrederii consumatorilor** – consumatorii vor fi mai motivați să cumpere un produs a cărui calitate a fost certificată de un organism oficial, ceea ce va conduce la creșterea vânzărilor și a loialității clienților;
- **acces la noi piețe** - producătorii pot experimenta noi piețe ca urmare a aderării la o schemă de calitate, ceea ce va determina extinderea afacerilor;
- **creșterea valorii adăugate** - produsele certificate prin scheme de calitate vor beneficia de prețuri mai competitive pe piață, ceea ce poate crește valoarea afacerilor agricole din regiune;
- **sprijinirea turismului rural** - produsele și mâncărurile locale certificate prin scheme de calitate pot avea un impact major asupra turiștilor care se află în căutare unor experiențe culinare autentice, ceea ce va determina dezvoltarea turismului rural și va genera venituri suplimentare pentru comunitate;
- **conservarea tradițiilor** - schemele de calitate contribuie la conservarea și protejarea tradițiilor culinare și a metodelor de producție tradiționale, ceea ce este important pentru păstrarea patrimoniului cultural al regiunii;
- **dezvoltarea sustenabilă** - prin promovarea practicilor agricole și de producție durabile, schemele de calitate contribuie la dezvoltarea sustenabilă a afacerilor de pe teritoriul GAL Poarta Almăjului, protejând resursele naturale și mediul înconjurător;
- **crearea de locuri de muncă locale** - dezvoltarea sectorului agroalimentar certificat va genera noi locuri de muncă în agricultură, procesarea alimentelor și industria alimentară din regiune, sprijinind astfel dezvoltarea economiei locale.

Obiective transversale ale Regulamentului UE 1305/2013

Aplicarea schemelor de calitate va lua în considerare obiectivele transversale ale Regulamentului UE 1305/2013, acestea referindu-se la inovare, protecția mediului și atenuarea schimbărilor climatice și de adaptarea la acestea

Inovarea reprezintă un element foarte important în vederea îmbunătățirii calității produselor și pentru menținerea competitivității pe piață. Inovarea, în cadrul schemelor de calitate implică:

- **dezvoltarea produselor și proceselor inovatoare** - în scopul obținerii sau menținerii unei certificări de calitate, producătorii sunt încurajați să dezvolte produse și procese

inovatoare. Inovațiile pot viza îmbunătățirea calității, siguranței alimentelor, eficienței energetice sau a altor aspecte relevante;

- **adaptarea la standardele tehnologice curente** - schemelor de calitate pot implica utilizarea tehnologiilor de producție mai avansate sau dezvoltarea de procese mai eficiente;
- **stimularea creativității și inovației în producție** - existența unor cerințe stricte de calitate poate stimula creativitatea și inovația în procesele de producție, producătorii căutând modalități noi și inovatoare de a atinge standardele și de a se diferenția pe piață.

Protecția mediului și atenuarea schimbărilor climatice - reprezintă preocupări fundamentale în dezvoltarea durabilă, prin care se asigură faptul că producția și consumul de produse agricole și agroalimentare se realizează într-un mod responsabil și sustenabil. În cadrul schemelor de calitate, aceste obiective pot implica:

- **utilizarea unor practici agricole durabile** - o mare parte a schemelor de calitate includ cerințe stricte legate de practicile agricole durabile, printre care utilizarea metodelor de agricultură ecologică, reducerea utilizării pesticidelor și a fertilizatorilor chimici și promovarea biodiversității în mediul rural;
- **o mai bună gestionare a resurselor naturale** - schemele de calitate conduc la adoptarea unor practici durabile de gestionare a resurselor naturale, contribuind astfel la protecția solului și a resurselor;
- **reducerea ambalajelor și deșeurilor** - unele scheme de calitate pot include cerințe legate de ambalaj și de gestionarea deșeurilor, promovându-se utilizarea unor ambalaje mai durabile.

4. Grupuri țintă

Grupuri de producători/fermieri constituite conform legislației naționale în vigoare, cu potențial de aderare la o schemă de calitate

Conform ordonanței nr. 37 din 14 iulie 2005:

- producătorul este persoana fizică sau juridică care își valorifică producția proprie în condițiile prevăzute de legislația în vigoare;
- grupul de producători este o asociere de producători agricoli (uniune) care are ca scop identificarea piețelor de desfacere, adaptarea producției și valorificarea acesteia în funcție de necesitățile pieței, urmărind asigurarea calității produselor, concentrarea ofertei și aprovizionarea ritmică a pieței.

Principalele criterii de recunoaștere a grupului de producători sunt:

- îndeplinirea condițiilor minime de recunoaștere privind numărul de membri și valoarea producției comercializate în comun (să fie constituit din cel puțin cinci membri care au calitatea de producători agricoli și/sau silvici);

- deținerea unui sistem centralizat de contabilitate, facturare, înregistrare și urmărire cantitativă, calitativă și valorică a producției membrilor;
- existența personalului calificat corespunzător grupei de produse și/sau produselor pentru care este recunoscut/ă sau să își prevadă în actul constitutiv ca în primul an de la recunoaștere să dispună de acest personal sau să contracteze servicii de specialitate;
- permiterea membrilor să beneficieze de asistență tehnică privind tehnologiile de cultură și protecția mediului;
- existența unei conduceri și a unor mijloace tehnice care îi permit să asigure managementul comercial și bugetar pentru funcționarea grupului.

Perioada minimă de funcționare a grupului de producători nu poate fi mai mică de un an.

Obiectul de activitate al grupurilor de producători constă în:

- identificarea piețelor de desfacere și propunerea planificării producției membrilor conform cererii pieței, în condiții de calitate, conform standardelor de comercializare în vigoare);
- plasarea pe piață a produselor obținute de membrii grupului de producători ;
- aplicarea unor reguli unitare de calitate a producției pentru toți membrii grupului;
- aprovizionarea în comun cu materiale și servicii pentru membrii grupului;
- asigurarea utilizării tehnicilor de producție, a modalităților de gestiune a deșeurilor, care să nu dăuneze mediului, în special pentru protecția apei, solului și a peisajului natural.

Tânărul fermier așa cum este definit în care întrunește condițiile minimale pentru a adera la o schemă de calitate, cu prioritate pentru cei care au beneficiat în prealabil de sprijin în cadrul Măsurii M2/6.1.

Conform art. 4 din Regulamentul (UE) 2021/2115, un tânăr fermier este:

- persoana care are cel mult 40 de ani;
- persoana care are rolul de „șef al exploatației” (persoana care are un control efectiv asupra acesteia);
- persoana care are o formare și/sau competențe adecvate.

1. **Persoana juridică cu mai mulți acționari unde un tânăr fermier**, așa cum este definit în art. 2 din R(UE) nr. 1305/2013 se instalează și exercită un control efectiv pe termen lung în ceea ce privește deciziile referitoare la gestionare, la beneficii și la riscurile financiare legate de exploatație și deține cel puțin 50%+1 din acțiuni, care întrunește condițiile minimale pentru a adera la o schemă de calitate, cu prioritate pentru cei care au beneficiat în prealabil de sprijin în cadrul Măsurii M2/6.1.;
2. **Fermierii care au drept de proprietate și/sau drept de folosință pentru o exploatație agricolă** care intră în categoria de fermă mică conform definiției relevante, cu excepția persoanelor fizice neautorizate, care întrunesc condițiile minimale pentru a adera la o schemă de calitate, cu prioritate pentru cei care au beneficiat de sprijin anterior prin Măsura M1/6.3.;

CAPITOLUL 2

SCHEME DE CALITATE NAȚIONALE ȘI EUROPENE APLICABILE LA NIVELUL TERITORIULUI GAL POARTA ALMĂJULUI

OBIECTIVE

După studierea acestui capitol veți putea:

- înțelege ce reprezintă schema de calitate pentru produsele montane;
- cunoaște condițiile necesare în vederea aderării la schema de calitate pentru produse montane;
- cunoaște ce tipuri de produse pot primi mențiunea de „produs montan”;
- cunoaște autoritățile europene și române responsabile în domeniul produselor montane;
- legislația elaborată la nivel european și național în ceea ce privește produsele montane;
- înțelege necesitatea implementării schemelor de calitate pentru produse montane.

1. Schemă de calitate pentru produsele montane

1.1 PRODUS MONTAN

CE REPREZINTĂ SCHEMA DE CALITATE „PRODUS MONTAN”?

Schema de calitate „Produs Montan” a fost concepută în scopul de a sprijini producătorii să continue să promoveze tradițiile și produsele agroalimentare specifice zonelor montane.

Aceasta este singura schemă din Europa, alături de DOP, IGP și STG, care nu impune producătorilor costuri pentru certificare, acestea fiind acoperite în totalitate de către statul român, prin intermediul Agenției Naționale a Zonei Montane[1].

Mențiunea „Produs Montan" poate fi atribuită produselor destinate consumului uman, în cazul cărora:

- materiile prime, dar și furajele pentru animalele de fermă provin în principal din zone montane;
- în cazul produselor prelucrate, prelucrarea având loc, în zone montane.

CARE SUNT CONDIȚIILE NECESARE PENTRU ADERAREA LA SCHEMA DE CALITATE „PRODUS MONTAN”?

Condițiile pentru produsele de origine animală sunt:

- mențiunea „Produs Montan” poate fi aplicată produselor obținute de la animale din zone montane și care sunt prelucrate în aceste zone;
- mențiunea „Produs Montan” poate fi aplicată produselor obținute din animale crescute cel puțin în ultimele două treimi ale vieții lor în zone montane, dacă produsele sunt prelucrate în aceste zone;
- prin derogare de la alineatul (2), mențiunea „produs montan” poate fi aplicată produselor;
- obținute din animale transhumante, crescut cel puțin o pătrime din viață în transhumanță și care au păscut pe pășuni din zone montane.

Condițiile pentru hrana animalelor sunt:

- hrana destinată animalelor de fermă este considerată a proveni în principal din zone montane atunci când proporția din rația furajeră anuală care nu poate fi produsă în zone montane, exprimată în procente de substanță uscată, nu depășește 50%, iar în cazul rumegătoarelor, 40%;

- în cazul porcinelor, proporția de hrană care nu poate fi produsă în zone montane, exprimată în procente de substanță uscată, nu trebuie să depășească 75% din rația lor furajeră anuală[10].

În cazul produselor apicole mențiunea „Produs Montan" poate fi aplicată dacă albinele au colectat nectarul și polenul doar în zone montane.

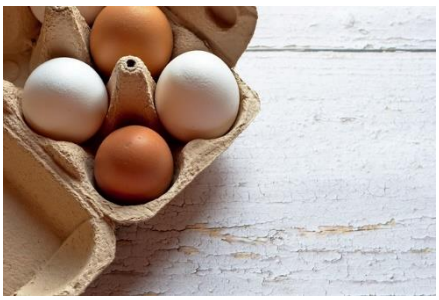
În ceea ce privește produsele de origine vegetală mențiunea „Produs Montan" poate fi aplicată doar dacă plantele sunt cultivate în zone montane.

În cazul produselor prelucrate, prelucrarea trebuie să aibă loc în zone montane. Prin derogare de la art. 31 alin. (1) lit. (b) din Regulamentul (UE) nr. 1.151/2012 și de la art. 1 alin. (1) și (2) din Regulamentul delegat (UE) 665/2014 al Comisiei din 11 martie 2014 de completare a Regulamentului (UE) nr. 1.151/2012 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește condițiile de utilizare a mențiunii de calitate facultative „Produs Montan", următoarele operațiuni de prelucrare pot avea loc în afara zonelor montane, cu condiția ca distanța în linie aeriană față de limita administrativă a zonei montane să nu depășească 30 km:

- operațiunile de prelucrare pentru producția de lapte și produse lactate în instalațiile de prelucrare aflate în funcțiune la 3 ianuarie 2013;
- sacrificarea animalelor, tranșarea și dezosarea carcaselor[11].

CE TIPURI DE PRODUSE POT PRIMI MENȚIUNEA DE „PRODUS MONTAN"?

Tipurile de produse care pot primi mențiunea de produs montan sunt prezentate în cele ce urmează:

Legume-fructe	Ouă
	
Panificație și patiserie	**Produse apicole**

[10] Ghid de bune practici privind acordarea dreptului de utilizare a mențiunii de calitate facultative „produs montan", disponibil la adresa https://www.madr.ro/docs/ind-alimentara/2019/produs-montan/Ghid-produs-montan-update-07.06.2019.pdf

[11] Procedură din 20 iulie 2021 de verificare a conformității datelor cuprinse în caietul de sarcini în vederea acordării dreptului de utilizare a mențiunii de calitate facultative "produs montan" și de realizare a controlului în vederea verificării respectării legislației europene și naționale de către operatorii economici care au obținut dreptul de utilizare a respectivei mențiuni, disponibil la adresa https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/245363

Produse din carne	Produse din lapte

Produse din pește	Produse vegetale

Figura nr. 7: Categorii de produse montane

Sursa: Produs Montan[12]

CARE ESTE AUTORITATEA RESPONSABILĂ LA NIVEL EUROPEAN PENTRU COOPERAREA ÎN ZONELE MONTANE?

Asociația Euromontana este asociația europeană multisectorială pentru cooperare și dezvoltare a teritoriilor montane. Aceasta are în componență organizații montane regionale și naționale din întreaga Europă, inclusiv agenții de dezvoltare regională, autorități locale, organizații agricole, agenții de mediu, organizații forestiere și institute de cercetare.

Membrii Euromontana din România sunt: Centrul de Formare și Inovație pentru Dezvoltarea Carpaților, Federația Agricultorilor de Munte Vatra Dornei, Forumul Montan din România – Forumul Montan Românesc, Fundația CĂMPURI DESCHISE, Asociația ROMONTANA, Highclere Consulting, Consiliul Județean Maramureș.

Misiunea Euromontana este aceea de a promova munții vii, dezvoltarea integrată și durabilă și calitatea vieții în zonele montane, iar pentru a atinge acest obiectiv facilitează schimbul de

[12]Website-ul Produs Montan, Produse Montane, disponibil la adresa https://produsmontan.ro/produse_montane/categorii_produs_montan/carne-si-produse-din-carne/ judet/ caras-severin/

informații și experiență între zonele montane prin organizarea de seminarii și conferințe majore, prin efectuarea și colaborarea la studii, prin dezvoltarea, gestionarea și participarea la proiecte europene și prin colaborarea cu instituțiile europene în ceea ce privește problemele legate de munți[13].

În scopul susținerii dezvoltării zonelor montane, pentru a preveni înșelătoriile la adresa consumatorilor și pentru a spori competitivitatea sistemelor agricole tradiționale, Euromontana face un apel către părțile interesate invitând:

- Instituțiile din Uniunea Europeană:
  - să lanseze apeluri pentru proiecte care vizează explicit produsele agroalimentare de munte de calitate, în vederea dezvoltării unei politici de promovare adaptată pe baza regulamentului (UE) nr. 1144/2014;
  - să acorde o atenție specială exploatărilor agricole care furnizează servicii ecosistemice, cum este, de exemplu, cazul sistemelor tradiționale de munte, în completarea măsurilor de înverzire a PAC;
  - să adopte o abordare mai holistică și mai participativă atunci când este vorba despre a aborda problematici legate de munte și, în sens mai larg, de zonele rurale, îndeosebi prin elaborarea unui program pentru regiunile europene de munte;
  - să susțină dezvoltarea măsurilor specifice zonelor de munte în cadrul Programelor de dezvoltare rurală și al Programelor operaționale de coeziune teritorială.
- Statele membre din Uniunea Europeană:
  - să pună în aplicare regulamentul (UE) Nr. 1151/2012 și să aplice, imediat ce va fi posibil, sisteme care să permită un control eficient asupra utilizării mențiunii facultative de calitate;
  - să pună în aplicare măsurile Politicii agricole comune și ale Politicii de dezvoltare rurală, care susțin zonele de munte și Regimul de plată privind restricțiile naturale sau elaborarea unui sub-program specific pentru zonele de munte .
- Celelalte țări europene:
  - să pună în aplicare o legislație pentru a proteja produsele de munte .
- Autoritățile regionale și locale:
  - să faciliteze accesul operatorilor din filierele de munte la cunoștințele, studiile și dezvoltarea tehnologică, îndeosebi prin crearea de Grupuri de acțiune locală (abordări LEADER/CLLD) .
- Agricultorii de munte, industria agroalimentară și de distribuție:
  - **să folosească mențiunea de calitate facultativă și să comunice pe tema experienței lor.**

[13]Euromontana Asociația Europeană a zonelor de munte, disponibil la adresa https://www.euromontana.org/en/about-us/

- Consumatorii:
  - să cumpere produsele agroalimentare de munte de calitate care sunt protejate și etichetate în mod corespunzător[14].

CUM S-A DEZVOLTAT CONCEPTUL DE PRODUS MONTAN?

În anul 2000 s-a desfășurat Convenția europeană a zonelor montane din Europa - Euromontana, în Trento Italia.

Declarația finală a Convenției a prevăzut recunoașterea specificității și promovarea produselor alimentare din zonele de munte.

În anul 2005 a fost semnată Carta Europeană a produselor agroalimentare de munte de calitate, de către 69 de semnatari proveniți din 12 țări europene. O parte a semnatarilor din România sunt: MADR, CEFIDEC, AgromRo, ICDM Cristian Sibiu.

CE PREVEDE CARTA EUROPEANĂ A PRODUSELOR AGROALIMENTARE DE MUNTE DE CALITATE?

Ideile cuprinse în Cartă:

- calitatea produselor este strâns legată de calitatea teritoriilor;
- calitatea produselor din zonele montane este rezultatul gestionării producției în armonie cu condițiile și resursele naturale specifice zonelor montane;
- producția și toate etapele de transformare a produselor au loc în regiunile montane și sunt strâns legate de teritoriul respectiv;
- un produs montan poate fi comercializat la nivel local, regional, național și european.

Principiile Cartei:

1. Materia primă trebuie să provină dintr-o zonă de munte;
2. Transformarea trebuie realizată în zona de munte;
3. Producțiile trebuie să integreze preocupările locale legate de dezvoltarea durabilă;
4. Producțiile trebuie să favorizeze menținerea biodiversității și a patrimoniilor zonelor montane;
5. Producțiile trebuie să garanteze în orice moment transparența informațiilor pentru consumator.

Prevederile Cartei Europene a produselor agroalimentare de munte de calitate se adresează doar celor care au semnat-o.

CARE SUNT AUTORITĂȚILE RESPONSABILE LA NIVELUL ROMÂNIEI?

Agenția Națională a Zonei Montane se desemnează ca autoritate competentă cu verificarea conformității datelor cuprinse în caietul de sarcini în vederea acordării dreptului de utilizare a mențiunii de calitate facultative „Produs Montan", cu înființarea și gestionarea Registrului Național

[14] Euromontana, Carta Europeană a produselor agroalimentare de munte de calitate, Versiunea 2016, disponibilă a adresa https://www.euromontana.org/wp-content/uploads/2016/07/16_07_14-charter_euromontana_2016_ro_with-QR-code.pdf

al Produselor Montane, precum și cu verificarea respectării legislației europene și naționale de către operatorii economici care au obținut dreptul de utilizare a respectivei mențiuni.

Verificarea pe piață a etichetării produselor care au obținut dreptul de utilizare a mențiunii de calitate facultative „Produs Montan" se face de către **Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorului**, cu respectarea prevederilor Regulamentului (UE) nr. 1.169/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 octombrie 2011 privind informarea consumatorilor cu privire la produsele alimentare.

Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor se desemnează ca autoritate competentă responsabilă cu autorizarea/înregistrarea sanitară veterinară și pentru siguranța alimentelor, controlul oficial al operatorilor din domeniul alimentar, precum și cu acordarea derogărilor, potrivit prevederilor art. 7 din Regulamentul (CE) nr. 2.074/2005 al Comisiei de stabilire a măsurilor de aplicare privind anumite produse.

CARE ESTE LEGISLAȚIA CARE REGLEMENTEAZĂ SCHEMA DE CALITATE PENTRU PRODUSELE MONTANE?

La nivel european:

- Regulamentul (UE) Nr. 1151/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 21 noiembrie 2012 privind sistemele din domeniul calității produselor agricole și alimentare;
- Regulamentul delegat (UE) Nr. 665/2014 al Comisiei din 11 martie 2014 de completare a Regulamentului (UE) nr. 1151/2012 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește condițiile de utilizare a mențiunii de calitate facultative „Produs Montan”.

La nivel național:

- Hotărârea nr. 506/2016 privind stabilirea cadrului instituțional și a unor măsuri pentru punerea în aplicare a Regulamentului delegat (UE) nr. 665/2014 al Comisiei din 11 martie 2014 de completare a Regulamentului (UE) nr. 1.151/2012 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește condițiile de utilizare a mențiunii de calitate facultative „Produs Montan”, cu modificările ulterioare;
- Ordin nr. 52 din 3 martie 2017 privind aprobarea Procedurii de verificare a conformității datelor cuprinse în caietul de sarcini în vederea acordării dreptului de utilizare a mențiunii de calitate facultative „Produs Montan" și de verificare a respectării legislației europene și naționale de către operatorii economici care au obținut dreptul de utilizare a respectivei mențiuni.

CINE POATE OBȚINE DREPTUL DE A UTILIZA MENȚIUNEA DE CALITATE „PRODUS MONTAN”?

Ordinul nr. 52 din 3 martie 2017 prevede faptul că solicitanții pot fi:

- persoanele fizice ce dețin atestat de producător eliberat în conformitate cu prevederile Legii nr. 145/2014 pentru stabilirea unor măsuri de reglementare a pieței produselor din sectorul agricol;
- societățile comerciale înmatriculate conform prevederilor Legii societăților nr. 31/1990;
- persoanele fizice autorizate, întreprinderile individuale, întreprinderile familiale înregistrate în conformitate cu Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 44/2008 privind

desfășurarea activităților economice de către persoanele fizice autorizate, întreprinderile individuale și întreprinderile familiale;

- cooperative agricole înregistrate în conformitate cu Legea cooperației agricole nr. 566/2004, sau grupurile de producători recunoscute în conformitate cu Ordonanța Guvernului nr. 37/2005;
- societățile cooperative înființate în baza Legii nr. 1/2005 privind organizarea și funcționarea cooperației, republicată.

CARE ESTE NECESITATEA IMPLEMENTĂRII SCHEMELOR DE CALITATE PENTRU PRODUSELE MONTANE?

→	Stimularea dezvoltării zonelor montane prin promovarea și protejarea produselor agricole de calitate din aceste regiuni, aducând astfel plus valoare în comunitățile montane;
→	Prevenirea înșelătoriilor față de consumatori prin utilizarea excesivă a mențiunii „munte" și corectarea distorsiunilor pieței generate de vânzarea produselor denumite „de munte" care, în realitate, nu sunt produse autentice montane;
→	Creșterea competitivității sistemelor agricole tradiționale din zonele montane;
→	Protejarea și promovarea patrimoniul cultural al zonelor montane;
→	Garantarea furnizării serviciilor ecosistemice de către fermierii din zonele montane;
→	Dezvoltarea durabilă a zonelor montane;
→	Menținerea unor standarde înalte de calitate și autenticitate a produselor montane.

CARE ESTE SITUAȚIA REGĂSITĂ LA NIVELUL MICORREGIUNII GAL POARTA ALMĂJULUI?

În tabelul de mai jos se regăsesc UAT-urile din județul Caraș Severin și Gorj, care fac parte din zona montană, conform Programului Național de Dezvoltare Rurală 2014-2020.

Tabelul nr. 3: Lista Unităților Administrativ Teritoriale din zona montană din județele Caraș Severin și Gorj

Caraș Severin	Gorj
Armeniș, Bănia, Băuțar, Berzasca, Bolvașnița, Bozovici, Brebu Nou, Buchin Bucoșnița, Carașova, Cărbunari, Ciclova Romana, Ciuchici, Ciudanovița, Cornea, Cornereva, Coronini, Dalboșeț, Dognecea, Domașnea, Eftimie Murgu, Gârnic, Glimboca, Goruia, Iablanița, Lăpușnicel, Lăpușnicu Mare, Luncavița Lupac, Marga, Mehadia, Mehadica, Municipiul Reșița, Naidăș, Obreja Ocna De Fier, Oraș Anina, Oraș Băile Herculane, Oraș Moldova Nouă, Oraș Oravița, Oraș Oțelu Roșu, Pojejena, Prigor, Rusca Montană, Sasca Montana, Sichevița, Slatina-Timiș, Socol, Șopotu Nou, Târnova, Teregova, Topleț, Turnu Ruieni, Văliug, Zăvoi	Baia de Fier, Crasna, Mușetești, Oraș Bumbești-Jiu, Oraș Novaci, Oraș Tismana, Padeș, Pestișani, Polovragi, Runcu, Schela, Stănești

Sursa: Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale

Produsele montane se regăsesc în cadrul unui registru, denumit Registrul Național al Produselor Montane. Acest registru cuprinde un număr total de 3.753 de produse montane și 14 produse montane tradiționale. Produsele montane atestate la nivelul județului Caraș-Severin sunt în număr de 49, 9 făcând parte din categoria „lapte și produse din lapte", 1 fiind din categoria „ouă", 22 din categoria „produse apicole" și 17 din categoria produse vegetale. La nivelul județului Gorj există înregistrate 59 de produse montane, 5 făcând parte din categoria „carne și produse din carne", 6 din categoria „lapte și produse din lapte", 1 fiind din categoria „pește și produse din pește", 14 din categoria „produse apicole" și 30 din categoria produse vegetale.

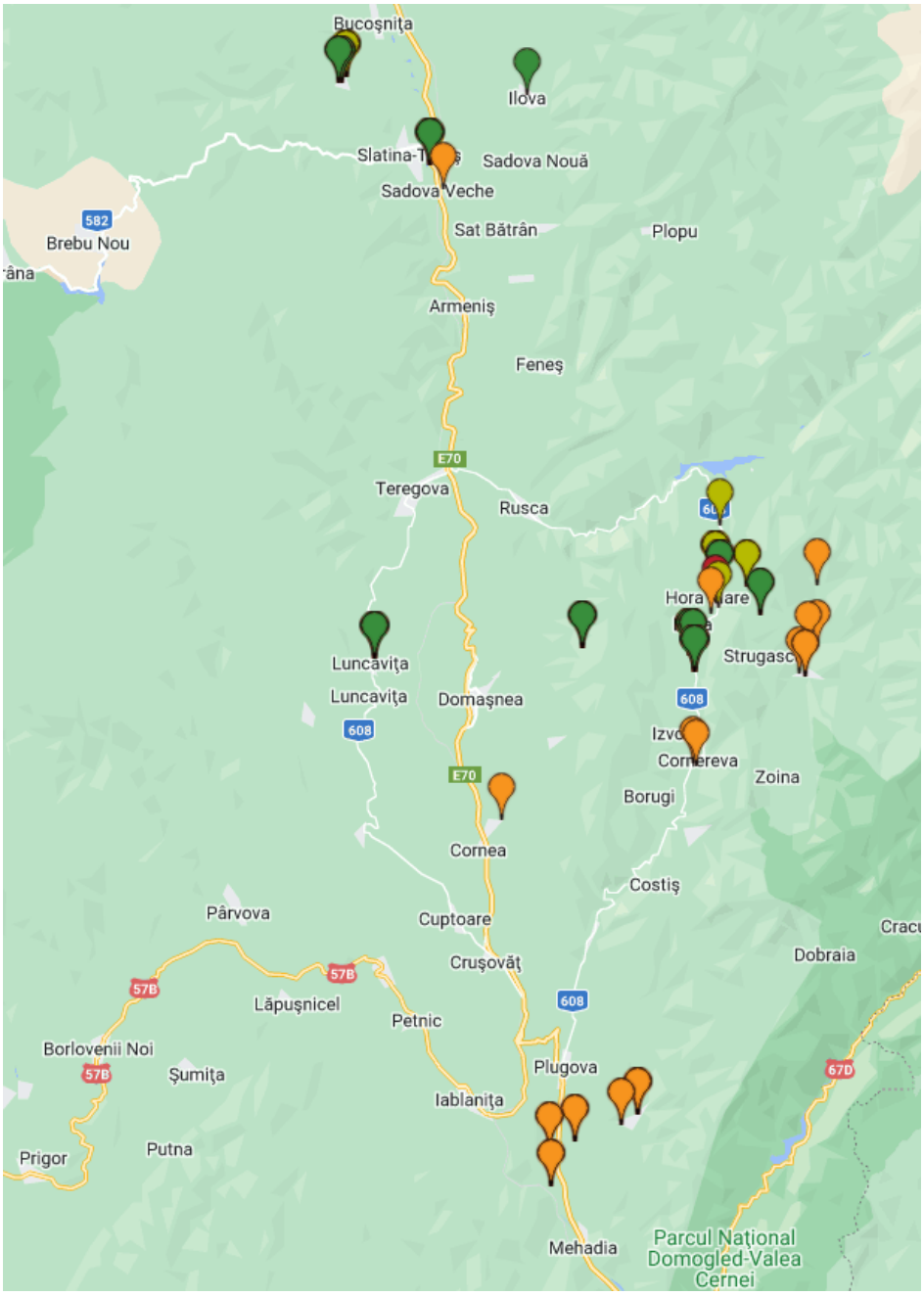

Figura nr. 8: Harta producătorilor de produse montane din teritoriul GAL Poarta Almăjului

Sursa: Catalogul Produselor și Activităților Certificate

Tabelul nr. 4: Produse montane de la nivelul GAL Poarta Almăjului

Nr. Crt	Categorie produs	Tip produs	Adresă punct de lucru
1.	**Ouă**	Ouă de găină	Comuna Cornereva
2.	**Produse apicole**	Miere	Comuna Mehadia, Comuna Cornea, Comuna Cornereva
		Miere de salcâm	Comuna Mehadia, Comuna Cornereva,
		Miere polifloră	Comuna Mehadia
3.	**Produse din lapte**	Brânză telemea	Comuna Cornereva
		Brânză tare de Cornereva	Comuna Cornereva
		Caș din lapte de vacă	Comuna Cornereva
		Lapte de vacă	Comuna Cornereva
4.	**Produse vegetale**	Cartofi	Comuna Cornereva
		Ceapă	Comuna Cornereva
		Mere	Comuna Luncavița, Comuna Cornereva
		Suc de fructe și legume pasteurizat	Comuna Cornereva
		Suc natural de mere	Comuna Cornereva
		Suc natural din mere ”KOP”	Comuna Cornereva

Sursa: Registrul Național al Produselor Montane (R.N.P.M), septembrie 2023

2. Schemă de calitate pentru produsele ecologice

1.2 MARCA PRODUS ECOLOGIC

CE REPREZINTĂ SCHEMA DE CALITATE „PRODUS ECOLOGIC”?

Termenul „Agricultură ecologică", recunoscut și atribuit de Uniunea Europeană României pentru descrierea acestui sistem agricol, este echivalent cu expresiile „agricultură organică" sau „agricultură biologică" folosite în alte țări membre ale UE.

Această schemă de calitate furnizează o identitate vizuală uniformă produselor fabricate în Uniunea Europeană care sunt ecologice. Prin intermediul acesteia, cumpărătorii pot recunoaște mai ușor produsele prietenoase cu mediul, iar agricultorii își pot promova și comercializa produsele ecologice în tot spațiul Uniunii.

Eticheta de agricultură ecologică asigură că cel puțin 95% din ingredientele produsului au fost obținute în conformitate cu metoda de producție ecologică și produsul respectă regulile de producție ecologică.

Conform Regulamentului (UE) 2018/848 al Parlamentului European și al Consiliului din 30 mai 2018 privind producția ecologică și etichetarea produselor ecologice și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 834/2007 al Consiliului, producția ecologică înseamnă utilizarea unei metode de producție care respectă normele în vigoare în toate stadiile de producție, procesare și distribuție, iar produsul ecologic este produsul care provine din producția ecologică. Produsele obținute din vânatul sau pescuitul animalelor sălbatice nu sunt considerate produse ecologice.

CARE SUNT PRINCIPIILE GENERALE ALE PRODUCȚIEI ECOLOGICE?

1. Proiectarea și gestionarea adecvată a proceselor biologice, pe baza unor sisteme ecologice care utilizează resurse naturale interne sistemului, prin metode care:
    - utilizează organisme vii și metode de producție mecanice;
    - practică producția vegetală și animalieră sau practică acvacultura cu respectarea principiului exploatării durabile a resurselor pentru pescuit;
    - exclud utilizarea de OMG-uri (organisme modificate genetic) și produse realizate din sau prin OMG-uri, cu excepția produselor medicale veterinare;
    - se bazează pe evaluarea riscurilor și pe utilizarea de măsuri de precauție și prevenție, după caz;
2. Limitarea utilizării de materii prime externe. Atunci când materii prime externe sunt necesare sau în absența practicilor și a metodelor corespunzătoare de gestiune menționate anterior, acestea se limitează la:

- materii prime produse ecologic;
- substanțe naturale sau derivate din cele naturale;
- îngrășăminte minerale cu solubilitate scăzută;

3. Limitarea strictă a utilizării de materii prime chimice de sinteză la cazurile excepționale în care:
   - nu există practicile corespunzătoare de gestiune;
   - materiile prime externe nu sunt disponibile pe piață;
   - utilizarea materiilor prime externe contribuie la un impact inacceptabil asupra mediului;
4. Adaptarea, după caz a normelor aplicabile producției ecologice care țin seama de statutul sanitar, de diferențele regionale privind condițiile climatice și locale, de etapele de dezvoltare și de practicile specifice de creștere a animalelor[15].

CARE SUNT PRINCIPIILE SPECIFICE APLICABILE ACTIVITĂȚILOR AGRICOLE ȘI ACVACULTURII?

- menținerea și îmbunătățirea vieții solului și a fertilității naturale a solului, a stabilității solului, a capacității solului de a reține apa și a biodiversității acestuia, prevenirea și combaterea pierderii materiei organice din sol, a tasării și a eroziunii solului, precum și hrănirea plantelor în principal prin ecosistemul solului;
- limitarea la minimum a utilizării resurselor neregenerabile și a factorilor de producție externi;
- reciclarea deșeurilor și a produselor secundare de origine vegetală și animalieră, prin utilizarea lor ca factori de producție în producția vegetală și animalieră;
- menținerea sănătății plantelor prin măsuri preventive, în special prin selectarea de specii, soiuri sau materiale eterogene adecvate, rezistente la dăunători și la boli, prin rotația corespunzătoare a culturilor, prin metode mecanice și fizice și prin protecția dușmanilor naturali ai dăunătorilor;
- utilizarea semințelor și animalelor care au un grad ridicat de diversitate genetică, rezistență la boli și longevitate;
- selecționarea soiurilor de plante ținând seama de particularitățile sistemelor specifice de producție ecologică, punând accentul pe performanța agronomică, pe rezistența împotriva bolilor, pe adaptarea la diversele condiții pedoclimatice locale și pe respectarea barierelor încrucișării naturale;
- utilizarea materialelor ecologice de reproducere a plantelor, cum ar fi materialele de reproducere a plantelor din materialele eterogene ecologice și din soiuri ecologice adecvate producției ecologice;

[15] Regulamentul (UE) 2018/848 al Parlamentului European și al Consiliului din 30 mai 2018 privind producția ecologică și etichetarea produselor ecologice și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 834/2007 al Consiliului, disponibil la adresa https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018R0848&qid=1695293439900

- producția de soiuri ecologice prin capacitatea de reproducere naturală și axarea pe limitarea între barierele încrucișării naturale;
- selecționarea raselor de animale ținând seama de un grad înalt de diversitate genetică, de capacitatea animalelor de a se adapta la condițiile locale, de valoarea de ameliorare a acestora, de longevitatea acestora, de vitalitatea acestora și de rezistența acestora la boli și probleme de sănătate;
- practicarea producției animaliere adaptate zonei și tipului de teren;
- aplicarea unor practici de creștere a animalelor care stimulează sistemul imunitar și întăresc apărarea naturală împotriva bolilor, inclusiv exerciții periodice și accesul la zone în aer liber și pășuni;
- hrănirea efectivelor de animale cu hrană pentru animale ecologică alcătuită din ingrediente agricole rezultate din producția ecologică și din substanțe neagricole naturale;
- producerea de produse ecologice de origine animală provenite de la animale care au fost crescute în exploatații ecologice pe parcursul întregii vieți, de la naștere sau ecloziune;
- menținerea sănătății mediului acvatic și a calității ecosistemelor acvatice și terestre înconjurătoare;
- hrănirea organismelor acvatice cu hrană pentru animale obținută prin exploatarea durabilă a resurselor acvatice vii în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 1380/2013 sau cu hrană pentru animale ecologică formată din ingrediente agricole rezultate din producția ecologică, inclusiv prin acvacultură ecologică, și din substanțe neagricole naturale;
- evitarea oricărei puneri în pericol a speciilor care prezintă interes de conservare, care ar putea decurge din producția ecologică.

CARE SUNT PRINCIPIILE SPECIFICE APLICABILE PRELUCRĂRII ALIMENTELOR ECOLOGICE?

- producția de alimente ecologice din ingrediente agricole ecologice;
- restricționarea utilizării aditivilor alimentari, a ingredientelor neecologice cu funcții preponderent tehnologice și organoleptice, precum și a micronutrienților și a adjuvanților tehnologici, astfel încât aceste elemente să fie utilizate în cea mai mică măsură și doar în cazuri de nevoie tehnologică esențială sau în scopuri nutriționale speciale;
- excluderea substanțelor și a metodelor de prelucrare ce ar putea induce în eroare în privința adevăratei naturi a produsului;
- prelucrarea atentă a alimentelor ecologice, de preferință prin metode biologice, mecanice și fizice;
- excluderea alimentelor care conțin sau sunt alcătuite din nanomateriale fabricate.

CARE SUNT PRINCIPIILE SPECIFICE APLICABILE PRELUCRĂRII HRANEI ECOLOGICE PENTRU ANIMALE?

- producția de hrană ecologică pentru animale din materii prime ecologice pentru hrana pentru animale;

- restricționarea utilizării aditivilor pentru hrana animalelor și a adjuvanților tehnologici, astfel încât aceștia să fie utilizați în cea mai mică măsură și doar în cazul unor nevoi tehnologice sau zootehnice esențiale sau în scopuri nutriționale speciale;
- excluderea substanțelor și a metodelor de prelucrare ce ar putea induce în eroare în privința adevăratei naturi a produsului;
- prelucrarea atentă a hranei pentru animale ecologice, de preferință prin metode biologice, mecanice și fizice.

CARE SUNT PRINCIPIILE SPECIFICE APLICABILE ANIMALELOR?

- animalele crescute neecologic nu pot fi aduse în aceeași fermă decât pentru reproducere, etapă care la rândul său trebuie să respecte anumite norme;
- pentru a-și putea comercializa produsele ca ecologice, fermierii trebuie să-și hrănească animalele doar cu hrană ecologică;
- hrana pentru animale ar trebui să provină în principal de la ferma în care sunt ținute animalele sau de la ferme din aceeași regiune;
- sunt strict interzise clonarea animalelor și transferul de embrioni;
- este interzisă utilizarea stimulatorilor de creștere și a aminoacizilor sintetici;
- mamiferele neînțărcate trebuie hrănite cu lapte natural, de preferință matern;
- trebuie utilizate metode naturale de reproducere, dar este totuși permisă și însămânțarea artificială;
- se pot folosi materii prime neecologice de origine vegetală, animală sau minerală destinate hranei animalelor, aditivi pentru hrana animalelor, anumite produse utilizate în nutriția animalieră și auxiliari tehnologici numai dacă a fost autorizată utilizarea lor în producția ecologică.

CARE SUNT NORMELE GENERALE ALE PRODUCȚIEI ECOLOGICE?

- interzicerea utilizării OMG-urilor ca alimente, hrană pentru animale, auxiliari tehnologici, produse fitofarmaceutice, fertilizatori, amelioratori de sol, semințe, material de înmulțire vegetativ, microorganisme și animale;
- interzicerea utilizării clonării animalelor și creșterea de animale cu poliploidie indusă artificial;
- limitarea utilizării îngrășămintelor artificiale, a erbicidelor și a pesticidelor;
- interzicerea utilizării hormonilor și restricționarea utilizării antibioticelor, acestea fiind folosite numai atunci când nevoia de a asigura sănătatea animalelor o impune;
- interzicerea utilizării radiațiilor ionizante pentru tratarea alimentelor ecologice sau a hranei ecologice pentru animale ori a materiilor prime utilizate pentru producerea alimentelor ecologice sau a hranei ecologice pentru animale[16].

[16] Regulamentul (CE) nr. 834/2007 al Consiliului din 28 iunie 2007 privind producția ecologică și etichetarea produselor ecologice, precum și de abrogare a Regulamentului (CEE) nr. 2092/91, disponibil la adresa https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:32007R0834&qid=1695293932702

CUM POT PRODUCĂTORII MENȚINE FERTILITATEA SOLULUI ȘI SĂNĂTATEA ANIMALELOR ȘI A PLANTELOR ÎN CONDIȚIILE AGRICULTURII ECOLOGICE?

- prin rotirea culturilor;
- prin cultivarea plantelor fixatoare de azot și alte culturi pentru îngrășăminte verzi, în vederea refacerii fertilității solului;
- producătorii nu vor utiliza îngrășăminte minerale pe bază de azot;
- prin alegerea unor soiuri și rase rezistente și aplicarea unor tehnici care încurajează controlul natural al dăunătorilor, pentru a reduce impactul buruienilor și al dăunătorilor;
- prin stimularea imunității naturale a animalelor;
- prin evitarea suprapopulării, în acest fel menținând sănătatea și bunăstarea animalelor.

CARE SUNT REGULILE REFERITOARE LA LANȚUL ALIMENTAR?

- separarea produselor ecologice prelucrate, în timp și spațiu, de cele neecologice;
- un conținut ecologic de minimum 95 % și condiții stricte pentru restul de 5 % pentru a putea afișa sigla UE pentru produse ecologice;
- norme clare care reglementează etichetarea și stabilesc pe ce produse se poate sau nu aplica sigla pentru produse ecologice;
- limite specifice pentru substanțele care pot fi adăugate în produsele alimentare și hrana pentru animale, precum și o listă limitată de aditivi autorizați și adjuvanți tehnologici utilizați în producția ecologică.

CARE SUNT REGULILE REFERITOARE LA PRODUCȚIA DE VIN?

- vinul ecologic trebuie să fie fabricat din struguri ecologici și drojdie ecologică;
- este interzisă utilizarea acidului sorbic și desulfurarea;
- nivelul sulfiților din vinul ecologic trebuie să fie inferior echivalentului lor convențional (în funcție de conținutul de zahăr rezidual).

CARE SUNT REGULILE REFERITOARE LA ACVACULTURĂ?

- trebuie respectate densități maxime stricte;
- trebuie respectate cerințe minime de calitate a apei;
- trebuie respectată biodiversitatea; este interzisă utilizarea reproducerii induse prin hormoni artificiali;
- manipularea trebuie redusă la minimum, pentru a evita stresul și rănirile;
- trebuie folosită hrană organică, suplimentată cu hrană pentru pești derivată din activități de pescuit gestionate durabil;

- trebuie respecte dispoziții speciale pentru producția de moluște bivalve și de alge marine[17].

CE ESTE CONVERSIA?

Conversia reprezintă tranziția de la producția neecologică la producția ecologică într-o anumită perioadă de timp, pe parcursul căreia producătorii respectă normele și principiile privind producția ecologică.

Norme în ceea ce privește conversia:

- perioada de conversie începe cel mai devreme atunci când operatorul informează autoritățile competente cu privire la activitatea sa și când supune exploatația sa unui sistem de control în conformitate cu articolul 28 alineatul (1);
- pe durata perioadei de conversie se pun în aplicare toate normele privind producția ecologică;
- se definesc perioade de conversie specifice tipului de cultură sau de producție animală;
- într-o exploatație sau unitate a cărei activitate este parțial dedicată producției ecologice și parțial conversiei la producția ecologică, operatorul separă produsele obținute din producția ecologică de cele obținute din producția în conversie, separă animalele, sau asigură posibilitatea separării cu ușurință a acestora, și menține un registru adecvat pentru a evidenția această separare;
- pentru a stabili perioada de conversie menționată anterior, se poate lua în considerare o perioadă imediat precedentă debutului perioadei de conversie, dacă sunt întrunite anumite condiții;
- animalele și produsele animale realizate în perioada de conversie nu sunt comercializate însoțite de indicații privind etichetarea și promovarea produselor ecologice.

CARE ESTE LEGISLAȚIA CARE REGLEMENTEAZĂ SCHEMA DE CALITATE PENTRU PRODUSELE MONTANE?

La nivel european:

- Regulamentul (UE) 2018/848 al Parlamentului European și al Consiliului din 30 mai 2018 privind producția ecologică și etichetarea produselor ecologice și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 834/2007 al Consiliului;
- Regulamentul (CE) nr. 834/2007 al Consiliului din 28 iunie 2007 privind producția ecologică și etichetarea produselor ecologice, precum și de abrogare a Regulamentului (CEE) nr. 2092/91;
- Regulament (CE) nr. 889/2008 al Comisiei din 5 septembrie 2008 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (CE) nr. 834/2007 al Consiliului privind producția ecologică și etichetarea produselor ecologice în ceea ce privește producția ecologică, etichetarea și controlul.

[17] Comisia Europeană, Produsele care fac obiectul normelor UE privind produsele ecologice, disponibil la adresa https://agriculture.ec.europa.eu/farming/organic-farming/organic-production-and-products_ro#productscoveredbyeuorganicsrules

La nivel național:

- Ordin nr. 45/2022 pentru aprobarea regulilor privind înregistrarea activității operatorilor/ grupurilor de operatori în agricultura ecologică
- Ordinul ministrului agriculturii și dezvoltării rurale și al ministrului finanțelor nr. 13/125/2022 privind aprobarea cuantumului taxei pentru aprobarea organismelor de inspecție și certificare în agricultura ecologică;
- Ordonanță de Urgență nr. 34/2000 privind produsele ecologice (forma consolidată valabilă la data 01.01.2022);
- Ordinul ministrului agriculturii și dezvoltării rurale nr. 312 din 5 noiembrie 2021 privind organizarea sistemului de control și certificare, de aprobare a organismelor de control și de supraveghere a activității acestora în agricultura ecologică;
- Ordin nr. 464/2019 pentru aprobarea regulilor naționale privind importul de produse ecologice din țări terțe pe teritoriul României;
- Ordonanță nr. 29/2014 pentru modificarea art. 6 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2000 privind produsele agroalimentare ecologice, precum și pentru stabilirea unor măsuri în domeniul produselor agroalimentare ecologice;
- Ordonanță nr. 10 din 30 august 2021 pentru modificarea și completarea OUG 34/2000 privind produsele agroalimentare ecologice;
- Hotărârea nr. 1579/2022 privind stabilirea contravențiilor și aplicarea sancțiunilor în sectorul de agricultură ecologică;
- Ordin nr. 71/2023 pentru instituirea bazei de date naționale privind constituirea unei liste a materialului de reproducere a plantelor ecologic și în conversie și/sau cartofi de sămânță, a animalelor și păsărilor ecologice și a animalelor tinere de acvacultură ecologice, destinat comerțului;
- Ordin nr. 417 din 13 septembrie 2002 pentru aprobarea Regulilor specifice privind etichetarea produselor agroalimentare ecologice.

CE TIPURI DE PRODUSE POT PRIMI MENȚIUNEA DE „PRODUS ECOLOGIC”?

- plante și produse vegetale neprelucrate, inclusiv semințe și alte materiale de reproducere a plantelor;
- animale și produse de origine animală neprelucrate;
- alge și produse de acvacultură neprelucrate;
- produse agricole prelucrate, inclusiv produse de acvacultură, destinate utilizării ca alimente;
- hrană pentru animale;
- vin;
- alte produse.

CARE SUNT AUTORITĂȚILE CARE AU COMPETENȚE ÎN DOMENIUL PRODUSELOR ECOLOGICE?

Conform articolului 2 din Ordonanța de urgență nr. 34 din 17 aprilie 2000, în calitate de autoritate competentă Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale are următoarele atribuții principale:

- elaborează politici, strategii și planuri în domeniu;
- inițiază proiecte de acte normative naționale privind agricultura ecologică;
- înregistrează solicitările de înscriere a operatorilor, persoane fizice/juridice și a grupurilor de operatori, care desfășoară următoarele activități: producția agricolă, pregătire, distribuție, depozitare, import, export, introducere pe piață a produselor ecologice/în conversie;
- aprobă organismele de control din domeniu care fac dovada conformității cu prevederile legislației în vigoare;
- controlează și supraveghează activitatea organismelor de control aprobate;
- acordă derogări/autorizații potrivit prevederilor art. 10 alin. (3), ale art. 53, ale Anexei II, Partea II, pct. 1.7.5, 1.7.8 și Partea III, pct. 3.1.2 din Regulamentul 2018/848 și ale art. 1 din Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2020/464 al Comisiei din 26 martie 2020 de stabilire a anumitor norme de aplicare a Regulamentului (UE) 2018/848 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește documentele necesare pentru recunoașterea retroactivă a perioadelor în scopul conversiei, producția de produse ecologice și informațiile care trebuie furnizate de către statele membre;
- elaborează și administrează baza de date privind disponibilitatea pe piață a materialului de reproducere a plantelor ecologic și în conversie, a animalelor ecologice și a animalelor tinere de acvacultură ecologice, prevăzută la art. 26 din Regulamentul (UE) 2018/848 al Parlamentului European și al Consiliului;
- aprobă cererile solicitanților pentru utilizarea siglei „ae”;
- asigură legătura cu organismele interne și internaționale din domeniu;
- organizează programe de informare și de pregătire cu părțile interesate în vederea promovării conceptului de agricultură ecologică;
- efectuează controlul la operatorii/grupurile de operatori de produse ecologice pe trasabilitatea și conformitatea produselor, cu respectarea prevederilor legale în vigoare, în baza sesizărilor/notificărilor transmise către Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale sau în baza sesizărilor din oficiu, după caz, prin personalul cu atribuții de inspecții tehnice din cadrul Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale sau din cadrul direcțiilor pentru agricultură județene, respectiv a municipiului București;
- stabilește catalogul de măsuri pentru cazurile de nerespectare a prevederilor Regulamentului (UE) 2018/848 al Parlamentului European și al Consiliului, potrivit art. 41 alin. (4) din același regulament.

Conform articolului 2 din Ordonanța de urgență nr. 34 din 17 aprilie 2000, Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale deleagă către organismele de control următoarele atribuții:

- controlul și certificarea produselor ecologice;
- acordarea de autorizații pentru materialul de reproducere a plantelor care nu a fost obținut din producția ecologică;
- confirmarea planului de conversie, potrivit art. 9 alin. (8) lit. c) din Regulamentul (UE) 2018/848 al Parlamentului European și al Consiliului.

La nivelul României, certificarea produselor ecologice este realizată de organismele de control private, aprobate de Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale. Organismele de control aprobate pe teritoriul României sunt:

- S.C ECOCERT S.R.L;
- S.C. ECOINSPECT S.R.L.;
- BIOS S.R.L ITALIA - Sucursala România;
- AGRECO R.F. GÖDERZ GMBH GERMANIA Sucursala România;
- BIOAGRICERT ITALIA SRL - Sucursala România;
- CERTROM SRL;
- S.C. ECOROISCERT SRL;
- MIȘCAREA ROMÂNĂ PENTRU CALITATE;
- CERES ORGANIC CERT SRL;
- BIO CERT TRADIȚIONAL SRL;
- SC SRAC CERT SRL;
- SC TUV AUSTRIA ROMÂNIA SRL;
- RINA SIMTEX - ORGANISMUL DE CERTIFICARE SRL;
- BIO GARANTIE SRL;
- NATURAL CERT SRL.

CARE SUNT OBIECTIVELE PRODUCȚIEI ECOLOGICE?

1. Aducerea unei contribuții la protecția mediului și a climei;
2. Menținerea fertilității pe termen lung a solurilor;
3. Aducerea unei contribuții la un înalt nivel de biodiversitate;
4. Aducerea unei contribuții semnificative la un mediu netoxic;
5. Aducerea unei contribuții la standarde înalte de bunăstare a animalelor și, în special, satisfacerea nevoilor comportamentale ale animalelor specifice speciilor;
6. Încurajarea circuitelor scurte de distribuție și a producției locale în diferitele regiuni ale Uniunii;
7. Încurajarea conservării raselor de animale rare și/sau a populațiilor locale în pericol de dispariție;

8. Aducerea unei contribuții la dezvoltarea ofertei de materiale genetice vegetale adaptate la nevoile și obiectivele specifice agriculturii ecologice;
9. Aducerea unei contribuții la un înalt nivel de biodiversitate, cu precădere prin utilizarea de materiale genetice vegetale diverse, cum ar fi materiale eterogene ecologice și soiuri ecologice adecvate producției ecologice;
10. Promovarea dezvoltării activităților de ameliorare a plantelor ecologice pentru a contribui la perspectivele economice favorabile ale sectorului ecologic[18].

CE ESTE SIGLA UE PENTRU PRODUSELE ECOLOGICE?

Sigla UE pentru produse ecologice reprezintă un element de identitate vizuală ce poate fi utilizat numai pe produsele care au fost certificate ca fiind ecologice de către o agenție sau un organism autorizat de control. Aplicarea siglei are scopul de a preveni confuzia în rândul consumatorilor, de a consolida încrederea în produsele ecologice și de a asista autoritățile în supravegherea și aplicarea reglementărilor.

Este obligatoriu ca sigla să fie utilizată pentru toate produsele alimentare preambalate din UE, obținute și vândute ca produse ecologice în UE.

Aceasta poate fi utilizată opțional în cazul:

- produselor importate care respectă normele UE privind importul produselor ecologice;
- produselor ecologice care nu sunt preambalate;
- produselor ecologice din UE introduse pe piețele țărilor terțe;
- campaniilor de informare destinate educării publicului cu privire la schema de desemnare a produselor ecologice (atâta timp cât campania nu este înșelătoare sau nu este utilizată pentru a pretinde că un produs neecologic îndeplinește cerințele unui produs ecologic).

Sigla nu poate fi utilizată în următoarele situații:

- în cazul produselor care conțin ingrediente ecologice în proporție mai mică de 95%;
- În cadrul operațiunilor de catering în masă, precum cele desfășurate în restaurante sau spitale;
- la produsele care nu se încadrează în domeniul de aplicare al normelor referitoare la producția ecologică a alimentelor (ex: produsele cosmetice sau cele obținute prin vânătoare și pescuit);
- la produse aflate în proces de „conversie", în care metodele de producție ecologică sunt recent introduse, iar substanțele neecologice pot persista în sol sau în corpul animalelor.

Reguli de afișare a siglei:

- sigla nu trebuie să fie mai mică de 13,5 mm x 9 mm; dacă ambalajele sunt foarte mici, sunt permise dimensiunile de 9 mm × 6 mm

[18] Regulamentul (UE) 2018/ al Parlamentului European și al Consiliului in 30 mai 2018 privind producția ecologică și etichetarea produselor ecologice și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 834/2007 al Consiliului, disponibil la adresa https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018R0848&qid=1695293439900

- sigla trebuie să fie afișată în culorile standard, verde și alb, cu excepția cazului în care se folosesc imprimante monocolore.
- nu este permisă stilizarea (de exemplu, fundalul transparent sau efectele 3D)[19].

Figura nr. 9: Logoul ecologic al UE

Sursa: Comisia Europeană

CE ESTE SIGLA ROMÂNIEI PENTRU AGRICULTURA ECOLOGICĂ?

Sigla României pentru agricultura ecologică are rolul de informare cu privire la agricultura ecologică și produsele agroalimentare ecologice.

Aceasta este utilizata în scopul certificării-identificării produselor agroalimentare ecologice și garantează ca produsele agroalimentare care poarta aceasta sigla îndeplinesc următoarele condiții:

- provin din agricultura ecologică din România și sunt comercializate în conformitate cu prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 34/2000 privind produsele agroalimentare ecologice și a Regulamentului Consiliului (CEE) nr. 2.092/91;
- sunt certificate de un organism de inspecție și certificare acreditat de Ministerul Agriculturii, Pădurilor și Dezvoltării Rurale;
- provin din import și sunt certificate în România de un organism de inspecție și certificare acreditat de M.A.P.D.R.

Sigla României în ceea ce privește produsele ecologice este următoarea:

CARE ESTE SITUAȚIA REGĂSITĂ LA NIVELUL MICORREGIUNII GAL POARTA ALMĂJULUI?

În prezent, la nivelul teritoriului ocupat de GAL Poarta Almăjului nu există niciun produs înregistrat ca fiind „produs certificat ecologic”.

La nivel național există 55 de produse certificate ecologic.

[19] Comisia Europeană, Obiectivele siglei pentru produse ecologice, disponibil la adresa https://agriculture.ec.europa.eu/farming/organic-farming/organic-logo_ro

CAPITOLUL 3

OBȚINEREA MENȚIUNII DE CALITATE ȘI SUPORTUL DE CARE PUTEȚI BENEFICIA

OBIECTIVE

După studierea acestui capitol veți putea:

- cunoaște pașii necesari în vederea obținerii mențiunii de calitate;
- înțelege cum puteți primi sprijin pentru aderarea la schemele naționale și/sau europene de calitate.

1. Cum se obține mențiunea de calitate

CARE SUNT ETAPELE NECESARE OBȚINERII MENȚIUNII DE CALITATE „PRODUS MONTAN”?

În vederea obținerii dreptului de utilizare a mențiunii de calitate „produs montan”, vor fi urmate următoarele etape:

1. Depunerea/transmiterea documentației la Oficiul de Dezvoltare Montană

În scopul dobândirii dreptului de utilizare a mențiunii „produs montan”, Ordinului nr. 174/2021 prevede faptul că solicitantul trebuie să completeze cererea (anexa nr. 1 la Ordinul nr. 174/2021) și caietul de sarcini (anexa nr. 2 la Ordinul nr. 174/2021).

Cererea, caietul de sarcini și documentele justificative vor fi transmise Oficiului de Dezvoltare Montană (ODM) prin una dintre următoarele modalități:

- depunere în format fizic la sediul ODM la care este arondată unitatea administrativ teritorială (UAT) unde își are sediul unitatea/locul de producție;
- transmitere prin servicii de curierat sau poștale, cu confirmare de primire, a documentației în format fizic la sediul oficiului de dezvoltare montană la care este arondat UAT-ul unde își are sediul unitatea/locul de producție;
- transmitere a documentației în format electronic, cu confirmare de primire, pe adresa de e-mail a oficiului de dezvoltare montană la care este arondat UAT-ul unde își are sediul unitatea/locul de producție, împreună cu o declarație pe propria răspundere a solicitantului privind conformitatea documentației cu originalul. Personalul din cadrul oficiilor de dezvoltare montană va confirma primirea documentației;
- transmiterea documentației prin accesarea platformei PRODUS MONTAN de pe site-ul www.azm.gov.ro sau accesarea în mod direct a linkului https://produsmontan.ro/depunere-online/, la Oficiul de dezvoltare montană, situat pe raza județului în care își desfășoară activitatea.

La nivelul microregiunii GAL Poarta Almăjului, ODM la care se vor adresa solicitanții este Oficiul de dezvoltare montană Băile Herculane, la adresa str. Principală nr. 62A, Băile-Herculane, județul Caraș-Severin.

2. Înregistrarea și verificarea documentației

Reprezentantul din cadrul Oficiului de Dezvoltare Montană, având competențe în domeniul reglementat, efectuează o verificare pentru a determina dacă unitatea de producție se situează în zona montană. În situația în care se constată că unitatea de producție nu este localizată în zona montană, reprezentantul Oficiului de Dezvoltare Montană respinge cererea și caietul de sarcini, înregistrând această decizie în Registrul de Evidență al Produselor Montane.

În situația în care unitatea de producție este localizată în zona montană, reprezentantul Oficiului de Dezvoltare Montană procedează la verificarea caietului de sarcini și a documentelor atașate acestuia.

Dacă, în urma verificării caietului de sarcini, se constată nereguli în legătură cu respectarea prevederilor Ordinului nr. 174/2021, Regulamentului (UE) nr. 1.151/2012 și/sau Regulamentului delegat (UE) nr. 665/2014, reprezentantul Oficiului de Dezvoltare Montană va trimite o solicitare de clarificare către solicitant în termen de 10 zile lucrătoare de la primirea caietului de sarcini.

În cazul în care solicitantul nu furnizează completările necesare în termen de 10 zile lucrătoare de la primirea solicitării, reprezentantul Oficiului de Dezvoltare Montană va respinge caietul de sarcini ca fiind non-conform și va comunica această decizie în scris către solicitant în termen de 3 zile lucrătoare.

În situația în care documentația depusă este în conformitate cu prevederile Ordinului nr. 174/2021, Regulamentului (UE) nr. 1.151/2012 și Regulamentului delegat (UE) nr. 665/2014, reprezentantul Oficiului de Dezvoltare Montană va efectua o verificare la fața locului a informațiilor prezentate în caietul de sarcini de către solicitant.

3. Verificarea la unitatea de producție/locul de producție

Rezultatele verificărilor sunt înregistrate într-un proces-verbal de constatare, care este redactat în 3 exemplare originale. Procesul-verbal de constatare trebuie să fie semnat atât de reprezentantul Oficiului de Dezvoltare Montană, cât și de către solicitant sau de către reprezentantul său legal. Un exemplar complet al procesului-verbal de constatare este furnizat solicitantului, unul rămâne în posesia Oficiului de Dezvoltare Montană, iar unul este transmis Compartimentului de Promovare a Produselor Montane din cadrul Agenției Naționale a Zonei Montane.

În situația în care, în urma verificărilor efectuate la fața locului, se constată că documentația este conformă cu prevederile Ordinului nr. 174/2021, Regulamentului (UE) nr. 1.151/2012 și Regulamentului delegat (UE) nr. 665/2014, personalul Oficiului de Dezvoltare Montană transmite un exemplar original al procesului-verbal de constatare, împreună cu o copie a documentației relevante, către Compartimentul de promovare a produselor montane din cadrul Agenției Naționale a Zonei Montane, în termen de 5 zile lucrătoare de la data menționată.

4. Emiterea deciziei de acordare a dreptului de utilizare a mențiunii „produs montan"

Personalul cu responsabilități în acest sens din cadrul Agenției Naționale a Zonei Montane, Compartimentul de promovare a produselor montane, vor emite decizia de acordare a dreptului de utilizare a mențiunii „produs montan", în termen de 10 zile lucrătoare de la primirea documentației și înregistrează produsul/produsele în Registrul național al produselor montane, în vederea publicării acestuia pe site-ul oficial al Agenției Naționale a Zonei Montane și al Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale.

Decizia de acordare a dreptului de a utiliza mențiunea „produs montan" în forma sa originală este comunicată solicitantului într-un interval de 5 zile lucrătoare.

Agenția Națională a Zonei Montane furnizează producătorului care a obținut dreptul de a utiliza mențiunea de calitate „produs montan" un cod QR pentru fiecare produs. Aplicarea acestuia este nu este obligatorie.

Producătorul este obligat să afișeze o fotocopie a deciziei de acordare a mențiunii „produs montan" la locul de vânzare a produselor.

5. Deschidere registru special de autocontrol

După ce primește decizia, beneficiarul inițiază un registru special de autocontrol pentru fiecare produs în parte, conform Anexei nr. 3 din Ordinul nr. 174/2021. Acest registru conține înregistrări și documente anexe care dovedesc originea hranei pentru animale, proveniența animalelor sau plantelor în cazul produselor neprocesate sau procesate, și documente care confirmă proveniența materiilor prime folosite pentru producția produselor procesate, în conformitate cu prevederile Regulamentului (UE) nr. 1.151/2012 și Regulamentului delegat (UE) nr. 665/2014.

Beneficiarul trebuie să actualizeze registrele speciale de autocontrol ori de câte ori este necesar, pentru a demonstra conformitatea cu legislația europeană referitoare la utilizarea mențiunii „produs montan". Este posibil ca acest registru să fie completat în mod centralizat, cu atașarea detaliată a documentelor relevante[20].

Denumire produs cu drept de utilizare a mențiunii „produs montan" .....

Tabelul nr. 5: Registrul special de autocontrol

		INTRĂRI				IEȘIRI		
Nr. crt.	Specificație	Document justificativ	Furnizor/ Sursa/UAT	Cantitate	UM	Document justificativ	Cantitate	UM
1								
2								
....								

Sursa: Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Durabile

[20] Procedură din 20 iulie 2021 de verificare a conformității datelor cuprinse în caietul de sarcini în vederea acordării dreptului de utilizare a mențiunii de calitate facultative "produs montan" și de realizare a controlului în vederea verificării respectării legislației europene și naționale de către operatorii economici care au obținut dreptul de utilizare a respectivei mențiuni, disponibil la adresa https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocumentAfis/254049

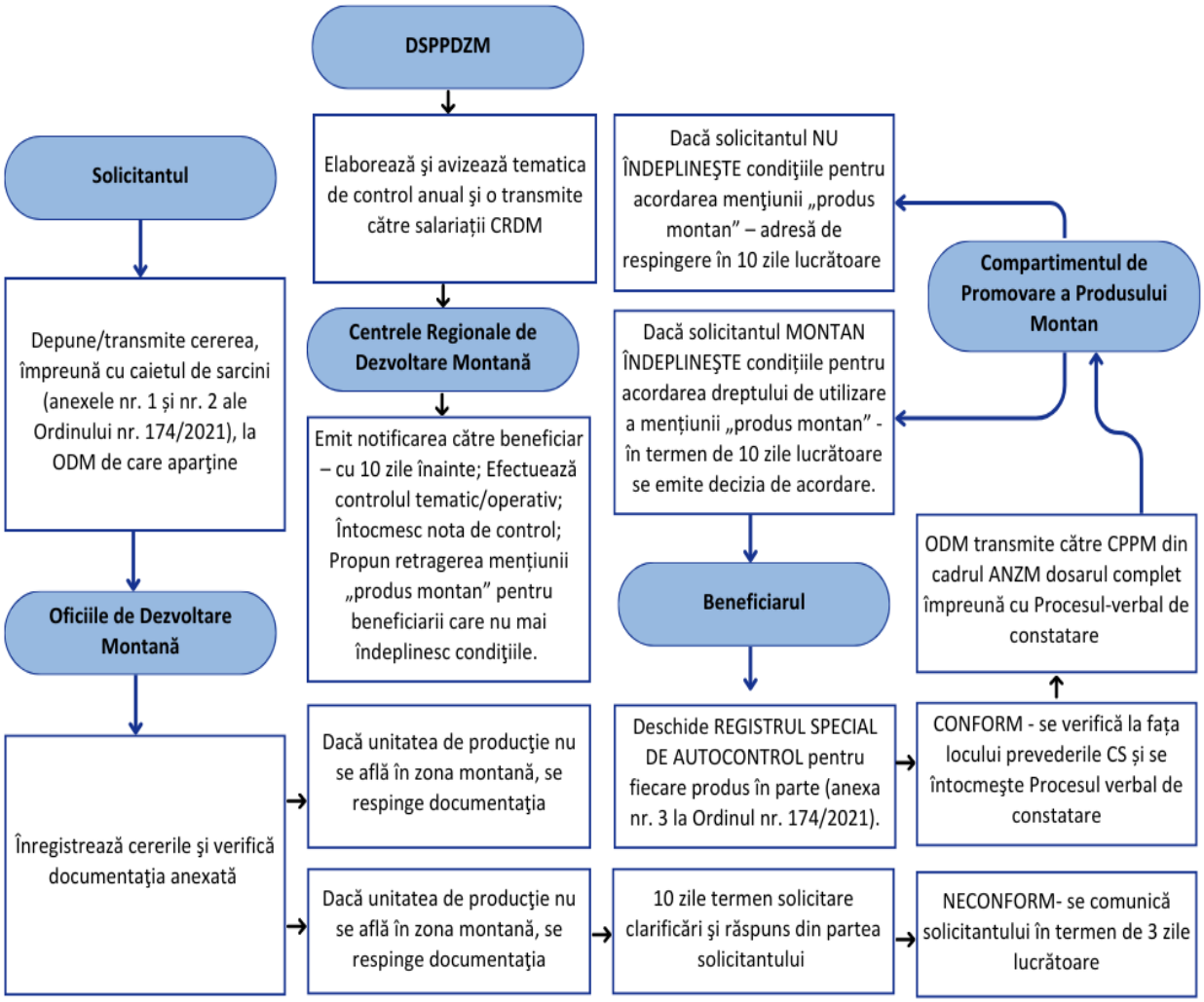

Figura nr. 10: Diagrama de proces [21]

Sursa: Adaptarea autorului

[21] Ghidul Solicitantului pentru obținerea dreptului de utilizare a mențiunii „Produs Montan", disponibil la adresa https://produsmontan.ro/wp-content/uploads/2023/02/Ghidul-solicitantului-Produs-Montan-2021.pdf

2. Care sunt etapele necesare înregistrării în agricultura ecologică?

1. Încheierea unui contract cu un Organismul de control (OC) aprobat pe teritoriul României.

Acțiunile din această etapă se vor realiza în conformitate cu procedura Organismului de control cu care se încheie contractul.

2. Depunerea Fișei de înregistrare la Direcțiile Agricole Județene/Direcția Agricolă a Municipiului București (DAJ/DAMB)

Fișa de înregistrare va fi însoțită de Contractul încheiat între operator și organismul de control, Declarația pe propria răspundere pentru deținerea documentelor necesare înscrierii în agricultura ecologică, certificatul eliberat de organismul de control pentru operatorii care se înscriu în agricultura ecologică începând cu anul II de conversie și lista membrilor grupului de operatori, astfel cum este definit la art. 36 din Regulamentul (UE) 2018/848 (unde este cazul).

Operatorii care au puncte de lucru pe raza mai multor județe depun fișa de înregistrare la DAJ/DAMB pe raza județului în care au sediul social, iar în fișa de înregistrare se menționează toate punctele de lucru, din toate județele.

Operatorii, persoane fizice, depun fișa de înregistrare la DAJ/DAMB pe raza județului căruia au domiciliul, indiferent de reședința stabilită.

În funcție de activitatea pe care o desfășoară, operatorii/grupurile de operatori depun fișe diferite, prevăzute în anexele 1-8 ale Ordinului MADR nr. 45/2022. Astfel:

- operatorii/grupurile de operatori care desfășoară activități de distribuție de produse ecologice și aplică etichete traduse pe produsele ambalate depun la DAJ/DAMB, fișa de înregistrare al cărei model este prevăzut în anexa nr. 7. Prin aplicarea etichetei traduse, operatorul/grupul de operatori și organismul de control își asumă toate elementele menționate pe aceasta;
- operatorii/grupurile de operatori care desfășoară exclusiv activități de depozitare depun la DAJ/DAMB, fișa de înregistrare al cărei model este prevăzut în anexa nr. 8.
- operatorii/grupurile de operatori care desfășoară activitatea de producție și distribuie produsele obținute în propria exploatație trebuie să depună fișa de înregistrare a producătorilor în agricultura ecologică, al cărei model este prevăzut în anexa nr. 1. În cazul în care aceștia intenționează să distribuie și produse provenite de la terți, trebuie să depună și fișa de înregistrare a activității de distribuție/introducere pe piață în agricultura ecologică, al cărei model este prevăzut în anexa nr. 7;
- operatorii/grupurile de operatori care desfășoară activități de producție și de pregătire/prelucrare a produselor obținute în propria exploatație depun la DAJ/DAMB fișa de înregistrare a producătorilor în agricultura ecologică, al cărei model este

prevăzut în anexa nr. 1 și fișa de înregistrare a operatorilor/grupului de operatori care desfășoară activități de pregătire/prelucrare în agricultura ecologică, al cărei model este prevăzut în anexa nr. 3.;

- dacă operatorii/grupurile de operatori subcontractează oricare dintre propriile activități unor părți terțe, atât operatorii/ grupurile de operatori, cât și părțile terțe cărora le-au fost subcontractate activitățile respective au obligația de a-și înregistra activitatea, cu excepția cazului în care operatorul sau grupul de operatori declară în fișa de înregistrare că rămâne responsabil în ceea ce privește producția ecologică și că nu a transferat responsabilitatea respectivă subcontractantului. În acest caz, organismul de control verifică dacă activitățile subcontractate respectă Regulamentul (UE) 2018/848 în contextul controlului pe care îl efectuează la operatorii/grupurile de operatori care și-au subcontractat activitățile;
- operatorii/grupurile de operatori care vând produse ecologice preambalate direct consumatorului sau utilizatorului final, exclusiv cei care realizează activități de distribuție online, sunt scutiți de la obligația de înregistrare în agricultura ecologică, cu condiția de a-și declara activitatea la DAJ/DAMB pe raza județului în care își au sediul social, prin depunerea în format electronic a declarației pe propria răspundere pentru scutirea de la obligația de înregistrare în agricultura ecologică al cărei model este prevăzut în anexa nr. 9.

3. Analiza solicitării și vizita de inspecție

În această etapă se efectuează o analiză preliminară a documentelor transmise de operator. În situația în care documentația este incompletă sau incorectă, operatorului i se comunică toate neregulile identificate, precum și termenele până la care trebuie furnizate documentele suplimentare. Neprezentarea documentelor suplimentare în termenul stabilit duce la anularea cererii de a fi inclus în Sistemul de Certificare.

În cazul în care evaluarea preliminară a avut un rezultat pozitiv, urmează efectuarea primei inspecții, care are rolul de a:

- determina dacă solicitantul respectă cerințele generale și specifice stabilite de Regulamentul (UE) nr. 848/18, precum și de actele delegate și de punere în aplicare, inclusiv amendamentele acestora, și dacă se conformează legislației naționale aplicabile în acest domeniu
- verifica dacă produsele sunt conforme cu caracteristicile și cerințele specifice.

Decizia favorabilă a DT implică:

- eliberarea Certificatului de Conformitate, care confirmă îndeplinirea cerințelor stipulate în documentele normative europene și naționale aplicabile agriculturii ecologice;
- înregistrarea în Registrul Operatorilor Controlați;
- comunicarea acestui certificat către operator.

4. Fișele de înregistrare

După aprobare, fișele se restituie în original operatorilor/grupurilor de operatori în cauză, o copie se păstrează la DAJ/DAMB, iar o copie, în format electronic, se transmite de către DAJ/DAMB organismului de control cu care operatorul/grupul de operatori are încheiat contract, în termen de maximum 10 zile lucrătoare de la data aprobării acestora.

Anual, până pe data de 16 mai inclusiv, operatorii/grupurile de operatori care desfășoară activitatea de producție au obligația de a-și înregistra activitatea la DAJ/DAMB.

Prin excepție, operatorii/grupurile de operatori care desfășoară activități în domeniile: pregătire/prelucrare, distribuție/ introducere pe piață, depozitare, import, export de produse ecologice sau în conversie, floră spontană, acvacultură, producătorii care intră pentru prima dată în agricultura ecologică, care s-au retras din agricultura ecologică sau care intenționează reînscrierea după o perioadă de 5 ani de la data retragerii certificatului își pot înregistra activitatea până la data de 15 noiembrie inclusiv.

Modalitatea prin care operatorii/grupurile de operatori se pot înregistra la DAJ/DAMB:

- personal, prin una din următoarele modalități:
  - depunerea documentelor în format fizic;
  - transmiterea documentelor în format electronic prin e-mail, fax;
  - transmiterea documentelor prin poștă sau curier;
- prin asociațiile profesionale legal constituite sau prin organismele de control în domeniul agriculturii ecologice, în situația în care operatorul/grupul de operatori alege această opțiune. Acestea pot depune documentele operatorilor/grupurilor de operatori în format fizic sau le transmit prin poștă/curier ori în format electronic prin e-mail/fax, utilizând semnătura electronică a reprezentantului legal al asociației/organismului de control sau a persoanei împuternicite.

Dacă se constată neconcordanțe, după înregistrarea activității operatorilor/grupurilor de operatori, DAJ/DAMB notifică operatorul/grupul de operatori/asociația/organismul de control în vederea remedierii neconcordanțelor. Operatorul/grupul de operatori/asociația/organismul de control are obligația să remedieze neconcordanțele în termen de 7 zile de la primirea notificării.

Operatorii/grupurile de operatori care și-au înregistrat activitatea în agricultura ecologică pot reveni cu modificări la fișa de înregistrare, prin completarea și depunerea unei solicitări privind modificarea fișei de înregistrare depusă inițial.

Situațiile în care se depune solicitarea privind modificarea fișei de înregistrare sunt următoarele:

- operatorul/grupul de operatori are încheiat contract cu un organism de control care nu mai activează pe teritoriul României, ca urmare a renunțării sau a retragerii aprobării de către MADR. Solicitarea, însoțită de contractul încheiat cu noul organism de control, precum și fișa de înregistrare inițială se depun la DAJ/DAMB;

- rezilierea contractului cu organismul de control menționat în fișa de înregistrare, cu depunerea dovezii acestei rezilieri și încheierea unui contract cu un alt organism de control;
- schimbarea formei de organizare;
- schimbarea numelui, ca urmare a schimbării denumirii exploatației, cu/fără modificarea CUI;
- schimbarea administratorului exploatației (nume, prenume, CNP) - în cazul persoanelor juridice;
- schimbarea adresei deținătorului exploatației;
- cazuri de forță majoră sau circumstanțe excepționale:
  - decesul operatorului sau al reprezentantului legal;
  - incapacitatea profesională de lungă durată a operatorului;
  - o catastrofă naturală gravă care afectează foarte mult suprafețele agricole/de producție piscicolă ale exploatației;
  - distrugerea accidentală a clădirilor destinate creșterii animalelor/bazinelor piscicole, aflate pe exploatație;
  - o epizootie care afectează parțial sau integral șeptelul operatorului sau stocul de pește;
- constatarea de către organismul de control cu care operatorul are încheiat contract a unor diferențe între datele înscrise privind producția animalieră și datele înscrise în Registrul parcelar față de datele înscrise în fișa de înregistrare depusă inițial;
- transferul total al activității cu profil ecologic;
- transferul parțial al activității cu profil ecologic;
- modificarea blocurilor fizice, parcelelor, culturilor, existența unor fluctuații ale efectivelor de animale, constatarea de diferențe între cultura înregistrată și cultura înființată, adăugarea/eliminarea de produse în/din lista de produse a distribuitorilor, modificarea statusului parcelei, modificarea dimensiunii exploatației prin adăugarea/retragerea de suprafețe de teren, luciu de apă și/sau animale/animale și organisme de acvacultură, erori materiale. Pentru aceste cazuri operatorul are obligația să depună documente care să justifice necesitatea modificării[22].

[22] Ordin nr. 45 din 25 februarie 2022 pentru aprobarea regulilor privind înregistrarea activității operatorilor/grupurilor de operatori în agricultura ecologică, disponibil la adresa https://biocerttraditional.ro/wp-content/uploads/2022/01/RC-02.-Regulament-intern-pentru-certificare-REV-848.pdf

DE REȚINUT

- în situația în care operatorii/grupurile de operatori se retrag din agricultura ecologică sunt obligați să notifice DAJ/DAMB la care s-au înregistrat, prin depunerea unei notificări;
- operatorii/grupurile de operatori au obligația să păstreze toate înregistrările contabile și documentele emise în perioada în care au desfășurat activități în agricultura ecologică, pentru o perioadă de 5 ani începând cu data retragerii din agricultura ecologică;
- DAJ/DAMB va transmite notificarea de retragere a operatorilor/grupurilor de operatori organismului de control cu care aceștia au avut încheiat contractul, în termen de 7 zile lucrătoare de la data înregistrării notificării;
- în situația în care unui operator/grup de operatori i-a fost retras certificatul pentru neconformități grave prevăzute în Lista măsurilor pe care organismele de control (OC) le aplică operatorilor/grupurilor de operatori din anexa nr. 4 la Ordinul MADR nr. 312/2021 privind organizarea sistemului de control și certificare, de aprobare a organismelor de control și de supraveghere a activității acestora în agricultura ecologică, acesta nu mai poate depune o nouă fișă de înregistrare decât după o perioadă de 5 ani de la data retragerii certificatului;
- pentru obținerea și menținerea certificării producției ecologice, fiecare operator în agricultura ecologică este supus unei evaluări complete a activității, conform contractului de inspecție și certificare încheiat cu organismul de control, în toate locațiile ce îi aparțin (inclusiv sectorul convențional, dacă este cazul)[23].

[23] Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, Înregistrarea activității operatorilor/grupurilor de operatori în agricultura ecologică, disponibil la adresa https://www.madr.ro/docs/agricultura/agricultura-ecologica/2022/ghid-inregistrare-activitati-operatori-agricultura-ecologica-17.03.2022.pdf

3. Suportul acordat în cadrul proiectului pentru aderarea actorilor locali din teritoriul Poarta Almăjului la schemele naționale și/sau europene de calitate

PRIN PARTICIPAREA ÎN CADRUL PROIECTULUI ACTORII LOCALI DIN TERITORIUL GAL POARTA ALMĂJULUI VOR BENEFICIA DE:

1. Consultanță pentru întocmirea și/sau depunerea aplicațiilor de finanțare, în vederea aderării la o schemă de calitate europeană sau națională

Consultanța oferită în cadrul proiectului va furniza actorilor locali din teritoriul GAL Poarta Almăjului cunoștințele și resursele necesare pentru a pregăti și depune cu succes aplicațiile de finanțare în vederea aderării la o schemă de calitate europeană sau națională. Acest lucru va avea un impact pozitiv asupra dezvoltării și recunoașterii afacerilor la nivel național și/sau european.

Participarea în cadrul proiectului:

- va asigura accesul la consultanți cu expertiză în domeniul aderării la scheme de calitate europene sau naționale, care vor ghida actorii locali în procesul de pregătire și depunere a aplicațiilor; aceștia vor putea beneficia de asistență personalizată, adaptată nevoilor și cerințelor pe care le au;
- va oferi consultanță prin intermediul căreia actorii locali vor înțelege mai bine procedurile și cerințele specifice pentru aderarea la o schemă de calitate, ceea ce îi va ajuta să pregătească documentația într-un mod eficient și să evite eventualele erori sau întârzieri;
- actorii locali vor fi informați cu privire la etapele, demersurile, avantajele, obligațiile, beneficiile ce decurg din aderarea la o schemă de calitate;
- va ajuta actorii locali să înțeleagă criteriile de eligibilitate, să completeze corect documentația, și să dezvolte o strategie de succes pentru obținerea aprobării;
- va încuraja schimbul de idei, sesiunile de instruire reunind un grup divers de participanți care împărtășesc un interes comun pentru schemele de calitate. Această interacțiune permite oamenilor să învețe împreună și să dobândească cunoștințe comune, fundamentale pentru înțelegerea procesului de aderare și a cerințelor asociate;
- va motiva participanții să-și exploreze și să-și dezvolte ideile și proiectele, oferindu-le inspirație și claritate cu privire la pașii următori în procesul de aderare la schemele de calitate;
- va crea sesiuni de informare prin care se va încuraja abordarea participativă și se va crea un mediu în care participanții sunt încurajați să fie activi și să se implice direct în procesul de învățare;
- va avea un impact pozitiv semnificativ asupra fermierilor locali, informându-i cu privire la beneficiile aderării la astfel de scheme și motivându-i să urmeze această cale pentru a-și îmbunătăți afacerile și a contribui la dezvoltarea comunității locale.

Scopul principal al sesiunilor de consultanță este acela de a crește nivelul de informare și de pregătire a participanților pentru a-și maximiza șansele de obținere a unei finanțări în vederea aderării la schemele de calitate europene sau naționale.

2. Materiale de curs care să susțină procesul de învățare

Materialele de curs care susțin procesul de învățare reprezintă un suport esențial oferit în cadrul proiectului pentru a ajuta actorii locali din teritoriul Poarta Almăjului să adere la schemele naționale și/sau europene de calitate. Aceste materiale au un rol semnificativ în pregătirea și instruirea participanților. Modalitatea în care materialele de curs sprijină actorii locali:

- materialele de curs oferă un cadru structurat pentru învățare, facilitând înțelegerea proceselor complexe legate de aderarea la schemele de calitate; în cadrul acestora informațiile sunt organizate logic, astfel încât să ofere direcții clare participanților;
- materialele de curs vor fi puse la dispoziția actorilor locali în format tipărit, ceea ce va permite participanților să aibă acces la resursele necesare ori de câte ori au nevoie de ele;
- materialele de curs asigură consistența informațiilor și a metodologiilor prezentate, toți participanții având acces la aceleași informații esențiale și învățând dintr-o sursă de încredere;
- participanții pot utiliza materialele de curs pentru învățare independentă, ceea ce le permite să progreseze în propriul ritm și să revizuiască informațiile ori de câte ori este necesar;
- participanții dispun de informații complete, materialele de curs incluzând informații detaliate despre cerințele schemelor de calitate și pașii necesari pentru aderare;
- materialele de curs reprezintă baza pentru dezvoltarea programelor de instruire.

CONCLUZII

Prezentul suport de curs reprezintă un instrument menit să îmbunătățească nivelul de cunoștințe al principalilor actori locali din teritoriul GAL Poarta Almăjului în ceea ce privește schemele de calitate în domeniul produselor agricole și agroalimentare, aplicabile la nivel european sau național.

În cadrul acestuia au fost prezentate informații și concepte cheie referitoare la:

- modalitatea în care schemele de calitate pot fi aplicate la nivelul microregiunii GAL Poarta Almăjului;
- nevoile de informare ale fermierilor și producătorilor locali în ceea ce privește schemele de calitate;
- impactul schemelor de calitate asupra produselor agricole și agroalimentare;
- certificare și sistemele de certificare a calității din România și Uniunea Europeană;
- schemele de calitate și beneficiile aplicării schemelor de calitate;
- etapele implementării schemelor de calitate;
- contribuția schemelor de calitate la dezvoltarea afacerilor agricole din microregiune;
- modalitatea în care schemele de calitate contribuie la îndeplinirea obiectivelor transversale ale Regulamentului UE 1305/2013;
- grupurile țintă;
- schema de calitate pentru produse montane;
- schema de calitate pentru produse ecologice;
- modalitatea de obținere a mențiunii de calitate;
- suportul primit în cadrul instruirilor.

Obiectivele cursului au constat în:

1	2	3	4
Furnizarea unor informații relevante și actualizate despre schemele de calitate din domeniul produselor agricole și agroalimentare, actorilor locali din teritoriul GAL Poarta Almăjului;	Îmbunătățirea nivelului de cunoștințe al participanților cu privire la diferitele aspecte ale schemelor de calitate, inclusiv cerințele, beneficii și procese de aderare;	Prezentarea oportunităților oferite de aderarea la schemele de calitate;	Susținerea producătorilor locali.

În vederea aderării la o schemă de calitate europeană sau națională, este important ca producătorii locali să:

- înțeleagă cerințele specifice ale schemei de calitate la care doresc să adere, întrucât fiecare schemă are reguli și standarde proprii, iar respectarea acestora este esențială;
- se asigure că sunt pregătiți să realizeze modificările necesare în procesul de producție astfel încât să se conformeze acestor cerințe;
- dezvolte un plan detaliat pentru aderarea la schemă și să stabilească inclusiv etapele necesare, resursele financiare și umane implicate și termenele de implementare;
- evalueze resursele de care dispun, inclusiv echipamente, materii prime și facilități de producție, pentru a asigura conformitatea cu cerințele schemei;
- caute parteneriate cu alți producători locali sau cu organizații agricole pentru a împărtăși resurse, cunoștințe și experiență;
- demareze activitățile cu luarea în considerare a aspectelor legate de sustenabilitate și responsabilitate socială.

BIBLIOGRAFIE

SURSE PRIMARE

1. Catalogul Produselor și Activităților Certifiate, date disponibile la adresa: https://cpac.afir.info/ToateProdusele
2. Comisia Europeană, date disponibile la adresa: https://agriculture.ec.europa.eu
3. Gov.ro, Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, date disponibile la adresa: https://www.madr.ro/
4. Grupul de Acțiune Locală Poarta Almăjului, date disponibile la adresa: http://www.poartaalmajului.ro/
5. Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, AFIR, date disponibile la adresa: https://online.afir.info/

SURSE SECUNDARE

1. Comisia Europeană, Indicații geografice și sisteme de calitate: produse românești protejate în UE, date disponibile la adresa: https://romania.representation.ec.europa.eu/indicatii-geografice-si-sisteme-de-calitate-produse-romanesti-protejate-ue_ro
2. Comisia Europeană, Obiectivele siglei pentru produse ecologice, date disponibile la adresa: https://agriculture.ec.europa.eu/farming/organic-farming/organic-logo_ro
3. Comisia Europeană, Obiectivele sistemelor de calitate ale UE, date disponibile la adresa: https://agriculture.ec.europa.eu/farming/geographical-indications-and-quality-schemes/geographical-indications-and-quality-schemes-explained_ro#documents
4. Comisia Europeană, Produsele care fac obiectul normelor UE privind produsele ecologice, date disponibile la adresa:

   https://agriculture.ec.europa.eu/farming/organic-farming/organic-production-and-products_ro#productscoveredbyeuorganicsrules
5. Consiliul Uniunii Europene, regulamentul (UE) NR. 1151/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 21 noiembrie 2012 privind sistemele din domeniul calității produselor agricole și alimentare, date disponibile la adresa: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:32012R1151
6. Euromontana Asociația Europeană a zonelor de munte, date disponibile la adresa: https://www.euromontana.org/en/about-us/
7. Euromontana, Carta Europeană a produselor agroalimentare de munte de calitate, Versiunea 2016, date disponibile la adresa: https://www.euromontana.org/wp-

content/uploads/2016/07/16_07_14-charter_euromontana_2016_ro_with-QR-code.pdf

8. Ghid de bune practici privind acordarea dreptului de utilizare a mențiunii de calitate facultative „produs montan”, date disponibile la adresa: https://www.madr.ro/docs/ind-alimentara/2019/produs-montan/Ghid-produs-montan-update-07.06.2019.pdf
9. Ghidul Solicitantului pentru obținerea dreptului de utilizare a mențiunii „Produs Montan”, date disponibile la adresa: https://produsmontan.ro/wp-content/uploads/2023/02/Ghidul-solicitantului-Produs-Montan-2021.pdf
10. Ionel Oralu, Certificarea calității Note de curs, date disponibile la adresa: https://cadredidactice.ub.ro//ionelolaru/files/2011/06/certificarea_calitatii.pdf
11. Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, Beneficiile înregistrării pe scheme de calitate naționale și europene a produselor agroalimentare, date disponibile la adresa: https://www.madr.ro/docs/ind-alimentara/2020/beneficii-inregistrare-pe-scheme-de-calitate-nat-si-europene-prod-agroalimentare.pdf
12. Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, Înregistrarea activității operatorilor/grupurilor de operatori în agricultura ecologică, date disponibile la adresa: https://www.madr.ro/docs/agricultura/agricultura-ecologica/2022/ghid-inregistrare-activitati-operatori-agricultura-ecologica-17.03.2022.pdf
13. Ordin nr. 45 din 25 februarie 2022 pentru aprobarea regulilor privind înregistrarea activității operatorilor/grupurilor de operatori în agricultura ecologică, date disponibile la adresa: https://biocerttraditional.ro/wp-content/uploads/2022/01/RC-02.-Regulament-intern-pentru-certificare-REV-848.pdf
14. Ordonanța nr. 37 din 14 iulie 2005 privind recunoașterea și funcționarea grupurilor de producători, pentru comercializarea produselor agricole și silvice, date disponibile la adresa: https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocumentAfis/63439
15. Portal Legislativ, Ordonanța de Urgență nr. 34 din 17 aprilie 2000 privind produsele agroalimentare ecologice, date disponibile la adresa:

    https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocumentAfis/21942,
16. Procedură din 20 iulie 2021 de verificare a conformității datelor cuprinse în caietul de sarcini în vederea acordării dreptului de utilizare a mențiunii de calitate facultative "produs montan" și de realizare a controlului în vederea verificării respectării legislației europene și naționale de către operatorii economici care au obținut dreptul de utilizare a respectivei mențiuni, date disponibile la adresa:

    https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/245363
17. Procedură din 20 iulie 2021 de verificare a conformității datelor cuprinse în caietul de sarcini în vederea acordării dreptului de utilizare a mențiunii de calitate facultative "produs montan" și de realizare a controlului în vederea verificării respectării legislației europene și naționale de către operatorii economici care au obținut dreptul de utilizare a respectivei mențiuni, date disponibile la adresa:

https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/245363

18. Procedură din 20 iulie 2021 de verificare a conformității datelor cuprinse în caietul de sarcini în vederea acordării dreptului de utilizare a mențiunii de calitate facultative "produs montan" și de realizare a controlului în vederea verificării respectării legislației europene și naționale de către operatorii economici care au obținut dreptul de utilizare a respectivei mențiuni, date disponibile la adresa: https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocumentAfis/254049
19. Produs Montan, Produse Montane, date disponibile la adresa:

    https://produsmontan.ro/produse_montane/categorii_produs_montan/carne-si-produse-din-carne/judet/caras-severin/
20. Registrul Național al Produselor Montane
21. Regulamentul (CE) nr. 834/2007 al Consiliului din 28 iunie 2007 privind producția ecologică și etichetarea produselor ecologice, precum și de abrogare a Regulamentului (CEE) nr. 2092/91, date disponibile la adresa: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:32007R0834&qid=1695293932702
22. Regulamentul (UE) 2018/ al Parlamentului European și al Consiliului in 30 mai 2018 privind producția ecologică și etichetarea produselor ecologice și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 834/2007 al Consiliului, date disponibile la adresa: https://eur-lex.europa.eu/legalcontent/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018R0848&qid=1695293439900
23. Regulamentul (UE) 2018/848 al Parlamentului European și al Consiliului din 30 mai 2018 privind producția ecologică și etichetarea produselor ecologice și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 834/2007 al Consiliului, date disponibile la adresa: https://eur-lex.europa.eu/legalcontent/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018R0848&qid=1695293439900
24. The European Food Information Council, Etichete de calitate: Ce reprezintă schemele de calitate alimentară ale UE?, date disponibile la adresa: https://www.eufic.org/en/healthy-living/article/quality-labels-what-are-eu-food-quality-schemes

Proiect finanțat cu fonduri europene nerambursabile prin

Programul Național de Dezvoltare Rurală (PNDR):

Servicii de consultanță și organizare de activități premergătoare aderării actorilor locali din teritoriul Poarta Almăjului la schemele naționale și/sau europene de calitate

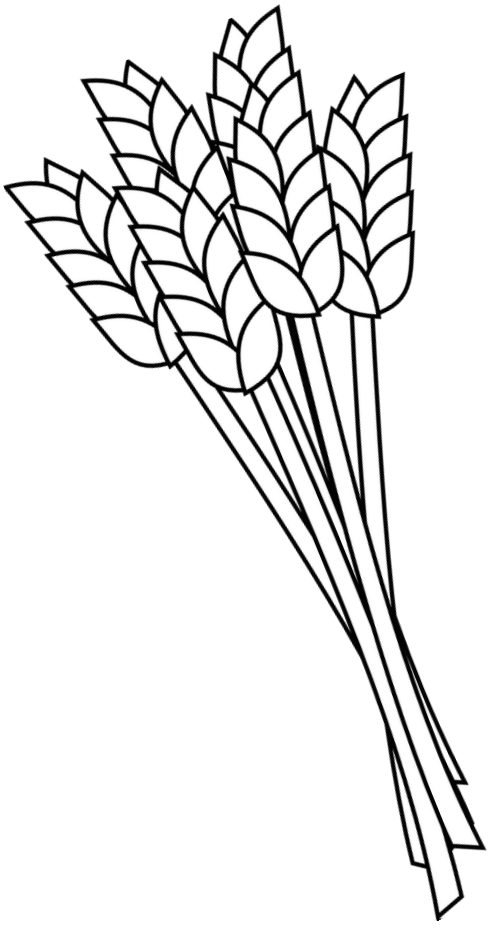
Derulat în cadrul submăsurii 19.2 Sprijin pentru implementarea acțiunilor în cadrul strategiei de dezvoltare locală

Măsura M7/3.1./3A – Investiții premergătoare aderării actorilor locali din teritoriul Poarta Almăjului la schemele naționale și/sau europene de calitate

Programul Național de *Dezvoltare Rurală 2014-2020*

Beneficiar: S.C. SYNESIS PARTNERS S.R.L.

SYNESIS [PARTNERS]

Autoritatea Contractantă:
AGENȚIA PENTRU FINANȚAREA INVESTIȚIILOR RURALE
din cadrul
Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale

AFIR
împreună creștem satul românesc

Proiect finanțat prin L E A D E R